

KULTUR FOR ALLE – HELE ÅRET

Kommunedelplan for kultur 2013–2016 vedtatt i Arendal bystyre 27.09.12

ARENDAL KOMMUNE

Kultur

OM PLANARBEIDET

INNHold

1 Om planarbeidet	2
2 Kultur for alle – hele året	4
3 Bibliotek	8
4 Internasjonale Arendal	11
5 Kulturskolen	12
6 Scenekunst, teater, dans, film	14
7 Bomuldsfabriken kunsthall	16
8 Kunst og utsmykning i offentlige rom	18
9 Kirkebygg, kirkegårder, tros- og livssynsorganisasjoner	19
10 Frivillige Arendal	20
11 Produksjonslokaler og kulturarenaer	22
12 Fritidstiltak barn og unge	24
13 Arrangementskontoret	26
14 Munkehaugen kultursenter	27
15 Musikk og festivalbyen Arendal	28
16 Tilrettelagte fritidstilbud	30
17 Arendal kulturhus	31
18 Folkehelse	32
19 Kulturarv og lokalhistorie	34
20 Kultur og næring	36
21 Park og friluftsliv	38
22 Idrett og fysisk aktivitet	40
23 Samlet prioritering hele kulturfeltet	48

OM PLANEN:

Arendal mangler en samlet plan for hele kulturfeltet. I samsvar med gjeldende kommuneplan, vedtok bystyret i møte den 8. desember 2011 å utarbeide en samlet kommunedelplan for kultur.

Kommunedelplan for kultur omfatter hele kultur- og idrettsfeltet og inkluderer statens krav om en kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet.

Kommunedelplanen vil være styrende for administrasjonens anbefalinger overfor bystyret og for bystyrets prioriteringer og satsinger i planperioden. Planen vil være et viktig styringsdokument for det årlige arbeidet med handlingsprogram og årsbudsjett.

Vedtatt kommuneplan 2011 – 2021 legger forutsetninger for planarbeidet.

Kommunedelplan for kultur skal revideres hvert fjerde år:

Kommunedelplanen er delt opp i 20 fagområder/kapitler. Alle har en omtale av fagområdet samt en beskrivelse av eventuelle utfordringer. Der det er direkte koblinger til satsinger i kommuneplanen, fremkommer dette. Hvert fagområde/kapittel konkluderer med tiltak - "dette vil vi". På slutten av planen gis en samlet prioritering av overordnede satsinger/tiltak på kultur- og idrettsområdet i planperioden 2013 - 2016.

OM REVIDERING KOMMUNEDELPLAN IDRETT OG FYSISK AKTIVITET:

Gjeldende kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet inkludert friluftsliv, folkehelse og kulturbygg med handlingsplan utgår 2012. Planen må revideres for perioden 2013-2016. Dette er et krav for å kunne søke spillemidler.

Staten krever ingen selvstendig plan, men den kan inngå som en del av en annen plan. For perioden 2013-2016 vil friluftsliv, folkehelse og kulturbygg ivaretas i andre deler av kommunedelplan for kultur.

OM PLANPROSESS OG MEDVIRKNING:

Planarbeidet er gjennomført i henhold til plan- og bygningsloven § § 11-12, 13 og 14. Oppstart av planarbeidet og forslag til planprogram ble lagt ut til offentlig ettersyn den 10. februar 2012.

I planarbeidet har det vært viktig å sikre medvirkning fra lag, foreninger, institusjoner og enkeltpersoner. Oppstart og planprogram ble annonsert i Arendals Tidende, Agderposten, Arendal kommunes hjemmeside og over 800 lag og foreninger ble tilskrevet samt alle formelle høringsinstanser. Det ble også laget egen facebookside om planarbeidet. Det har vært avholdt eget folkemøte om planarbeidet den 6. mars 2012. I tillegg har administrasjonen vært i

møter med aktuelle aktører og fagmiljøer, bl.a. Arendal Idrettsråd og Arendal Musikkråd. Ved høringsfristens utløp den 23. mars 2012, var det innkommet 60 innspill til planarbeidet.

Planprogrammet ble vedtatt i kommuneplanutvalget den 12. april 2012.

Det har vært nedsatt syv ulike administrative arbeidsgrupper. Gruppene har vært følgende: Bibliotek - kulturskole - park, idrett, friluftsliv - kunst, kultur; arrangementer - tilrettelagte fritidstilbud - barn og unge - kulturteamet/overordnet.

På bakgrunn av innspill, møter og gitte forutsetninger i bl.a kommuneplanen, utarbeidet administrasjonen et

høringsforslag til kommunedelplan for kultur inkludert idrett og fysisk aktivitet. Høringsfrist 30. juni 2012.

Det blir avholdt nytt åpent møte om høringsforslaget til planen 30. mai 2012. Endelig behandling av kommunedelplanen i bystyret blir foretatt høsten 2012.

Kommuneplanutvalget har forestått arbeidet med kommunedelplanen, der komite for kultur, næring og miljø har vært referansegruppe.

Arendal, 28. august 2012

Ordfører Einar Halvorsen

Rådmann Harald Danielsen

Kultursjef Kristin Lundby

KULTUR FOR ALLE – HELE ÅRET

"Tilgang til kultur og mulighet til å uttrykke seg kreativt er viktig i et demokratisk samfunn og legger grunnlaget for ytringsfrihet og likeverd. Deltaking i kulturlivet har positive virkninger både for den enkelte og for samfunnet. Kunst og kultur gir opplevelser og mening i hverdagen, og legger grunnlag for utvikling og læring. Ved siden av arbeidsliv og skole er kulturlivet blant de arenaene som bidrar mest til utvikling av skaperevne og kompetanse." (St. melding nr. 10 (2011-2012): Kultur, inkludering og deltaking).

KULTURKOMMUNEN ARENDAL

Gjennom en bevisst satsing over flere år og et godt samarbeid mellom kommune, organisasjoner og næringsliv har Arendal utviklet seg til en dynamisk og spennende kulturkommune med et bredt tilbud året rundt. Kultursatsingen er blitt en del av innbyggernes identitet.

Arendal er en aktiv kulturby med rundt 800 lag og foreninger; noe som har ført til at vi har vunnet en rekke priser;

Internasjonal kommune (2005), Norges Blomsterby (2009), Sommerens kulturby på Sørlandet (2009) - og beste kulturkommune på Agder (2011).

Foto: Vidar Aas

VARM, STOLT OG UTADVENDT

Kommunedelplan for kultur bygger på kommuneplanens utviklingsstrategier.

En av dem er "Et kulturliv som bidrar til høy livskvalitet, økt tilflytting og som styrker identitet og tilhørighet".

Planen er et uttrykk for bystyrets visjoner, mål og innsatsområder for kultursektoren fram mot 2016 og videre mot byjubileet i 2023.

ORGANISERING AV KOMMUNENS KULTURARBEID I DAG

Arendal kommune har egen kulturenhet. Fra og med 1. august 2009 omfatter den fire tidligere enheter:

- Park, idrett og friluftsliv
- Kultur og fritid

Til sammen utgjør de Kulturnettverket

- Arendal bibliotek
- Arendal Kulturskole

Kulturenheten er en viktig tilrettelegger for kulturlivet og representerer kontinuitet og utvikling. Kommunen har en forpliktelse til å ivareta hele det kulturelle spekteret; fra idrett og friluftsliv, til musikk og visuell kunst, fra opplevelse til selv å skape, fra kulturarv til nyskapende kunst - og kulturuttrykk.

UTVIKLINGSTREKK

Arendal kommune har hatt en bevisst satsing på kultur de siste 20 årene.

Det er bygget opp en god infrastruktur på de fleste felt: Bomuldsfabriken Kunsthall (1994), Munkehaugen Kultursenter (1990/2009), Birkenlundhallen (1996), nytt bibliotek (1998), Arendal idrettspark (2004/2012), Arendal Kultur-og Rådhus (2005), Kilden kulturhus for barn - og unge (1981/2008), 6 av 8 skoler har nye kulturarenaer. Kirkene er også viktige kulturarenaer; flere tiltak er her gjennomført som har bedret tilgjengelighet for publikum.

Arendal er blitt en viktig festivalby med Canal Street, tidligere NGP og ikke minst Hovefestivalen som har

betydd mye for vår stolthet, vårt omdømme, - og ikke minst ringvirkninger for næringslivet. Dette miljøet besitter en enorm kompetanse og et internasjonalt nettverk som det er viktig å bygge videre på.

Det har vært få lovreguleringer knyttet til sektoren. I 2009 fikk Norge for første gang en egen kulturlov som sier noe om oppgavene til det offentlige, men lite om rammene.

Formålet med kulturloven er å fastlegge offentlige myndigheters ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle kan få mulighet til å delta i kulturaktiviteter.

Det skal være rom for kultur som hobby og kultur som levevei. Både bredde, kvalitet og profesjonalitet skal prioriteres.

KULTUR SOM SAMFUNNSUTVIKLER

Kulturens egenverdi er uvurderlig. Kunst og kultur utfordrer, stimulerer, underholder og utvikler oss fra "vugge til grav". Kulturlivet i Arendal ønsker å kunne tilby et bredt, mangfoldig og stimulerende kulturtilbud til alle innbyggere.

Kulturen skal gi identitet, men også løfte oss opp og gi verdifulle opplevelser til oss som individer og i fellesskap.

Kommunens kulturarbeid er også en viktig faktor innenfor et bredt felt; by - og stedsutvikling, nærings- og reiselivssatsing, integrering av nye innbyggere, folkehelse - for å nevne noen.

Et rikt og variert kulturliv bidrar til å skape en attraktiv kommune der folk vil bo og næringslivet investerer og utvikler seg. I Arendal skal kommunen, næringslivet og frivillige krefter fortsette å bygge den kulturelle infrastrukturen i fellesskap.

I siste kulturmelding (St. meld 48 (2002/2003): Kulturpolitikk frem mot år 2014) blir det lagt vekt på at kulturpolitikken må legge til grunn et kulturbegrep som kan ta opp i seg de endringene som hele tida skjer i samfunnet generelt og på kunst - og kulturområdet spesielt. Det er viktig å fange opp nye impulser. Det skjer stadig nye ting innenfor idrett - og kulturområdet som det er viktig å løfte fram og støtte.

I dag lever vi i spennet mellom det tradisjonelle kulturlivet med fokus på det betydelige kulturarbeidet som utøves av alle lag og foreninger og ildsjeler, selve kjernen i kulturlivet - og nyskapende, utfordrende og sjangeroverskridende kulturformer. Kommunen skal ivareta hele feltet.

Fra Bakgården. Julian Berntsen med alle strykerne.

Foto: Espen M. Dahl

ARENDAL SOM FYLKESHOVEDSTAD/ REGIONAL ROLLE

"Kultur har en stor egenverdi for mennesker og samfunn. Den regionale kultursektoren inkluderer frivillig kulturliv, kulturarv, kulturinstitusjoner, festivaler og opplevelsesbaserte næringer. Sammen utgjør disse elementene en skaperkraft som er avgjørende for Agders puls og vekstkraft" (Regionplan Agder 2020: Med overskudd til å skape).

Skal Arendal fylle sin rolle som fylkeshovedstad spiller videreutvikling av kulturlivet en nøkkelrolle. I Arendal har det gjennom mange år vært et godt og kreativt samarbeid mellom det frivillige kulturlivet, næringslivet og kommunen. Ikke minst har dette vært helt nødvendig for å utvikle de store festivalene. Dette er det viktig å bygge videre på.

"Kultur som utviklingsstrategi har de siste 10-15 årene blitt et stadig mer aktuelt tema i by - og regionalpolitikk. Dette gir seg uttrykk i at byenes og stedenes kvalitet og attraktivitet som bomiljø og kultursfære har fått en ny betydning i regionale utviklingsstrategier. På den ene siden blir et godt og gjerne kosmopolitisk kulturliv sett på som et viktig bidrag i byers markedsføring og internasjonalisering, mens et aktivt kulturliv på den andre siden forstås som en kvalitet i seg selv som bidrar til å heve den generelle velferd og velstand" (Agderforskning - Prosjektrapport nr. 9/2012: Utfordringer og muligheter på Agder).

Det er nødvendig og avgjørende at det er en konstruktiv dialog mellom det regionale og det kommunale nivå for å forsterke samarbeidet og se hvilke økonomiske ordninger som må til for å styrke kulturarbeidet i kommunen og regionen. Arendal bør samarbeide tettere med nabokommunene om å utvikle det totale kulturtilbudet i hele regionen.

Arendal Kultur og Rådhus.

Foto: Vidar Aas

Arendal kommune bør fortsette å støtte regionale institusjoner og prosjekter; Agder Teater, Sørnorsk filmsenter, Sørnorsk jazzsenter, Aust-Agder musikkråd m.fl. Dette er viktige kompetansemiljø som er med på å løfte hele regionen.

Aust-Agder kulturhistoriske senter

Aust-Agder-Museet, Aust-Agder-Arkivet og Aust-Agder museumstjeneste ble i 2003 en institusjon: Aust-Agder kulturhistoriske senter (AAKS). Arendal er en av de største eierne i det interkommunale selskapet. Arendal eier 1/6/50, Aust-Agder fylkeskommune 20/50, øvrige 14 kommuner 1/50 hver.

AAKS er en av de viktigste kulturinstitusjonene på Sørlandet. Med visjonen "Vel bevart – godt fortalt" skal AAKS være en døråpner til fortid, samtid og framtid og et ledende fagmiljø for arkiv og museum.

AAKS sin oppgave er å ta vare på og formidle informasjon som kan bidra til at samfunn, grupper og enkeltpersoner kan sikre seg identitet og tilhørighet, velferd og demokratiske rettigheter og dermed bygge plattformer for samtidige og framtidige valg.

Arendal må være aktiv i samarbeid med AAKS. Nytt moderne signalbygg står ferdig i 2014. AAKS vil bli et ledende historie- og kultursenter for hele fylket.

AAKS er et betydelig potensiale for Arendal. Som en av de største eierne må Arendal i samarbeid med AAKS, legge strategier for hvordan benytte kompetansen ved det nye senteret for synliggjøring av Arendal og regionens historie. Dette er også nedfelt i kommuneplanen for Arendal.

UTFORDRINGER

Arendal skal oppleves som en attraktiv kommune hele året for dem som bor her og for dem som ønsker å etablere seg. Unge mennesker skal ønske å flytte tilbake til byen etter endt utdanning. Kultur og idrett spiller en viktig rolle for utviklingen av kommunen, fordi et attraktivt kulturliv er en forutsetning for utvikling av et godt bo- og oppvekstmiljø – samt vekst i næringslivet. Dette betinger en god infrastruktur og en aktiv kommune i et nært samarbeid med frivillige organisasjoner og andre.

Kulturloven sier at alle skal kunne delta i kulturlivet. Et slikt perspektiv krever en helhetlig livsløpstilnærming og økt bevissthet med hensyn til hvordan en skal gi mulighet for deltakelse. Det omfatter gode og forutsigbare rammer for så vel det frivillige som det profesjonelle kulturlivet. Det krever utvikling av møteplasser for unge og gamle. Utøvere trenger gode arenaer til idrett og til å skape og formidle ulike kunst- og kulturtrykk.

Levekårsundersøkelsene viser at Arendal kommune skårer lavt i enkelte geografiske områder. En bevisst satsing på kultur og idrett er viktige faktorer for god livskvalitet. Det er viktig å styrke kultur for eldre. Om få år vil eldrebølgen være et faktum. Kultur og fysisk aktivitet vil være med på å sikre en meningsfylt hverdag og god helse.

Kulturfeltet er bredt, men noen områder peker seg ut. I denne planen er en bevisst satsing på barn og unge og på fysisk aktivitet og folkehelse gjennomgående.

ØKONOMI

De økonomiske rammene kan oppfattes som begrensede både for kommunal virksomhet og for frivillige organisasjoner. Utfordringen for sektoren framover er å ha forutsigbare rammer; kunne opprettholde/øke driftsnivået og ikke bli rammet av ytterligere anstrengt kommuneøkonomi.

Kostratallene viser en nedgang i driftsbudsjettet til kultur fra 4,1 % i 2010 til 3,4 % i 2011 i forhold til kommunens totale netto driftsbudsjett. Dette er en reduksjon i forhold til oppbyggingen av kulturfeltet de senere år. Arendal kommune ligger lavere enn sammenlignbare kommuner (kostragruppe 13). Gjennomsnitt her er 4,0 % mot Arendals 3,4 % av totale netto driftsutgifter. Også på investeringssiden ligger Arendal kommune under i forhold til sammenlignbare kommuner.

Dersom man ønsker å satse på å videreutvikle kulturkommunen Arendal og legge tilrette for at alle skal få et godt kulturtilbud, vil dette kreve ytterligere økonomisk satsing på området.

Arendal Ballett Center. Foto: Vidar Aas

BIBLIOTEK

Hovedmålsetting:

Møteplass og "døgnåpen"
kunnskaps- og kulturarena

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Folkebibliotekets formål er regulert i Lov om folkebibliotek:

§1: "Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom informasjonsformidling og ved å stille bøker og annet egnet materiale gratis til disposisjon for alle som bor i landet"

§4: "Alle kommuner skal ha et folkebibliotek"

St. meld. 23 (2008-2009): "Bibliotek: kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid" peker på at bibliotekene står overfor store utfordringer i de neste årene på grunn av de overordnede utviklingstrekkene i samfunnet. Utfordringene er spesielt knyttet til utviklingen av digitale tjenester og brukernes behov for oppdaterte bibliotekstjenester.

Folkebibliotekets idégrunnlag og politiske begrunnelse knyttes til folkeopplysningstanken. Dette videreføres i dagens ideer og modeller om folkebiblioteket som kunnskapssenter og læringsarena slik de bl.a. beskrives i høringsutkastet til "Strategisk plan for bibliotekutvikling i Aust-Agder 2013-2016".

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Utvikle biblioteket som møteplass og "døgnåpen" kunnskaps- og kulturarena
- Alle barn og unge skal kunne delta i kultur- og fritidsaktiviteter
- Levende demokrati og forventninger til deltakelse – videreutvikle et Arendalssamfunn bygget på kunnskap og erfaring
- Være i landstoppen i forhold til innvandrere og flyktninger i arbeid
- Utdanningsnivået i befolkningen heves – motivere barn, ungdom og voksne til å søke kunnskap
- Forebygge og utsette behovet for kommunale (omsorgs) tjenester
- Bidra til sosial inkludering

LITTERATUR OG OPPLEVELSE

DELMÅL:

Mediesamlingen skal være aktuell, mangfoldig og av høy kvalitet.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Legge til rette for utlån av e-bøker og andre elektroniske medier (som f. eks. lydbøker, musikk og film) i samarbeid med alle bibliotek i fylket/regionen og så snart hensiktsmessige tilgangsavtaler foreligger
- Tilby samlinger og tjenester som sikrer tilgang til litteratur på norsk og andre språk
- Skape leselyst ved allsidig litteraturformidling: "rett bok til rett låner"
- Gi publikum tilgang til lokal litteratur-/medier
- Tilby arrangementer og kulturelle opplevelser av høy kvalitet for alle målgrupper, med særlig fokus på barn og barnefamilier

Leselyst. Foto Sissel Elefsen

KUNNSKAP OG LÆRING

Et stadig mer kunnskapsbasert og digitalisert samfunn gir folkebibliotekene nye utfordringer og utviklingsmuligheter:

Den utstrakte bruken av kilder på Internett og flommen av "søketreff" krever gode ferdigheter i å velge ut den mest relevante informasjonen (informasjonskompetanse).

DELMÅL:

Biblioteket har et særlig ansvar for å legge til rette for livslang læring.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Utvikle et forpliktende og framtidsretta samarbeid med grunnskolen og skolebibliotekene i Arendal
- Tilby veiledning i kildebruk og kildekritikk
- Bidra til at alle kan delta i det digitale samfunnet
- Videreutvikle samarbeidet med Arendal voksenopplæring (AVO) med særlig fokus på integreringsperspektiver
- Være en ressurs for barnehager og foreldre i forhold til barns språkutvikling
- Samarbeide om regionale og nasjonale løsninger for tilgang til lisensierte databaser
- Heve kompetansen for bibliotekansatte i allsidig litteraturformidling, elektroniske ressurser og digitalt referansearbeid

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Gi tilbud om digitaliserte aviser (online) i fulltekst og på mange språk
- Samarbeide om regionale og nasjonale løsninger for tilgang til lisensierte databaser

Iskremfest på biblioteket. Foto: Kirsti Husby

MØTESTED OG VERKSTED

Litteraturhus har oppstått som begrep for steder der en har fokus på formidling og debatt.

DELMÅL:

Biblioteket skal være et attraktivt møtested for alle i kommunen.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Utvikle biblioteket som arena for brukernes egne aktiviteter (f. eks. e-borgerskap, kurs og treffsted for hobbyer, spill, musikk, utstillinger)
- Være en arena for litteratur- og samfunnsdebatt
- Samarbeide aktivt med kommunale, regionale og nasjonale instanser, lokalt næringsliv og lokale lag og organisasjoner

TILGJENGELIGHET OG SYNLIGHET

Bibliotekets komplekse rolle i lokalsamfunnet krever stor evne til nytenkning og samarbeid.

Utstilling i biblioteket. Foto: Inger Elise Nipedal

DELMÅL:

God tilgjengelighet forutsetter gode åpningstider og tilrettelagte nettløsninger; "døgnåpent bibliotek" med tilgjengelighet for alle.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Synliggjøre moderne bibliotektenesters mangfold og kvalitet
- Markedsføre og utvikle Boken-kommer tjenesten til hjemmeboende som ikke kan oppsøke biblioteket på egen hånd
- Kartlegge brukernes ønsker og behov for fysiske åpningstider
- Utrede om åpningstidene kan utvides ved å differensiere tjenestenivået
- Utrede hvordan frivillige kan gi mer fleksibel bruk av biblioteket som møteplass
- Følge utviklingen av moderne teknologiske/digitale løsninger som grunnlag for nye tjenester
- Etablere tilbud om innlevering av lånte medier utenom ordinære åpningstider

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Starte forsøksordning med elektronisk adgangskontroll til lesesal og studiefasiliteter
- Utrede investeringsbehov og effektiviseringsgevinst av automatisering av innlevering og utlån, herunder RFID (radiobrikkemerking)

STRATEGISK PLAN FOR BIBLIOTEK – INKLUDERT STRATEGISK PLAN FOR SKOLEBIBLIOTEK

Utviklingen mot et stadig mer kunnskapsbasert og digitalisert samfunn gir folkebibliotekene nye utfordringer og utviklingsmuligheter. Digitaliserte tjenester og "døgnåpent" bibliotek bør utredes. Mulighetene i et utvidet samarbeid mellom folkebibliotek og skoler/skolebibliotek og skolebibliotekene som pedagogisk verktøy og ressurs bør utredes.

DETTE VIL VI (DRIFT):

Det foreslås at et slikt planarbeid startes opp i inneværende valgperiode.

INTERNASJONALE ARENDAL

Hovedmålsetting:

Gjøre Arendal velkommelig for alle!

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Arendal har i dag innbyggere fra over 80 nasjoner. I skjæringsfeltet mellom kulturer finnes mange muligheter for kunnskap, vekst og utvikling. Vår målsetting er at alle skal ha mulighet til aktiv deltakelse i kommunens kulturliv. Vi fokuserer derfor på nettverksbygging gjennom ulike møteplasser og kulturtiltak:

- Kilden Internasjonale Kulturkontor (KIK) er en motor lokalt og regionalt med tiltak for integrering av innvandrere primært i eksisterende møteplasser
- Internasjonalt Marked er arena for møter mellom kulturer
- Internasjonale dager markerer Arendal som FN-byen
- UBUNTU er blitt en viktig møteplass. I samarbeid med ulike bedrifter i Arendal arrangeres månedlige kultur- og informasjonstiltak for utenlandske arbeidstakere og deres partnere.

For øvrig arbeides det med revidering av Internasjonal Plattform fra 2004. Intensjonen er å gi en bred oversikt over kommunens internasjonale tiltak og forbindelser og hvordan kommunen tilrettelegger for å ta mot internasjonal kompetansearbeidskraft. Meldingen fokuserer på flere felt, bl.a på kultursatsingen.

UTFORDRINGER:

Å få flest mulige til å delta aktivt i kulturlivet både når det gjelder å utvikle, bruke og synliggjøre sin egen kultur – og til å få kjennskap til den norske kulturen.

Rikskonsertene legger ned sine turneer med world-music. Dette reduserer arrangementsmangfoldet i Arendal.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Arendal er en moderne fremtidsrettet kommune i en verden i endring
- Styrke Arendals posisjon som Norges FN-By
- Gjøre regionen attraktivt for internasjonale arbeidskraft med høykompetanse

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Etablere en internasjonal strategi for Arendal
- Videreføre Internasjonalt Marked, Internasjonale Dager, UBUNTU
- Etablere flerkulturelt musikalprosjekt i samarbeid med flere aktører
- Etablere Arendal Internasjonale Barnekor
- Tydeliggjøre KIKs profil og arbeidsområder
- Delta i nasjonale nettverk for å få profesjonelle, internasjonale oppsetninger til Arendal
- Styrke samarbeidet med lokale partnere, lag og foreninger og nettverk. Støtte og inspirere til utvikling av tilbud og aktiviteter
- Videreutvikle det regionale samarbeidet
- Avklare om det skal være et nordisk og baltisk samarbeid på kulturfeltet

www.facebook.com/#!/KIK.UBUNTU
www.internasjonaltmarked.no

Internasjonalt Marked. Foto: Arild de Lange Nilsen

KULTURSKOLEN

Hovedmålsetting:

Kulturskole for alle

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Kulturskolens kjernevirksomhet er å gi instrumental- og vokalopplæring i musikk individuelt og i grupper; opplæring i drama/teater og visuell kunst. Skolen har, som en del av opplæringen, konserter, utstillinger i visuell kunst og teaterproduksjoner. I tillegg er det et utstrakt samarbeid med det frivillige kulturliv ved å tilby instruktører og dirigenter. Kulturskolen er aktiv i lokale og regionale samarbeids- og utviklingsprosjekter.

Etter et omfattende forarbeid vedtok Stortinget den 5. juni 1997 i Opplæringsloven: Alle kommuner skal, alene eller i samarbeid med andre kommuner, ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers.

Foto: Karianne Jørgensen

UTFORDRINGER:

- Kulturskolen har lokaler i Arendal gamle rådhus, Kilden og på aktuelle skoler. Det er også viktig at kulturskolen har desentraliserte tilbud i oppvekstområdene. Arendal gamle rådhus mangler lydisolering og lokaler for ensemblevirksomhet og for flere av lokalitetene ute i oppvekstområdene gjelder det samme. Det er stort behov for bedre lokaliteter for kulturskolen. Også det frivillige musikklivet sliter med å ha nok gode øvingslokaliteter. Dette gjelder både store ensembler (kor, korps) og mindre grupper/band. Akustikk, areal og lagerplass er ofte utfordringer
- Imøtekomme fritidsmusikklivets behov for dirigent- og instruktørtjenester og til en så rimelig kostnad som mulig
- Utvide undervisningstilbud til spesielt motiverte elever

- Utvikle nye former for samarbeid og fange opp nye elevgrupper til kulturskoletilbud sett i forhold til et heldagsskoleperspektiv
- Det er et mål å holde elevkontingentene på et nivå som ikke skaper sosiale ulikheter og fratar barn og unge muligheten til å søke kulturskoletilbud. Viktig å fange opp alle elevgrupper

Visuell kunstklasse, Kulturskolen

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

Videreutvikle kulturskolen som lokalt ressurscenter innen musikk, drama/teater og visuell kunst i samarbeid med barnehage, SFO, skoleverket, menigheter, lag og foreninger og institusjoner.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Videreføre modellforsøk for å utvikle desentralisert kulturskoletilbud i samarbeide med skole, SFO og skolemusikkorps
- Elevkontingentene skal være på et nivå som ikke skaper sosiale skiller
- Utvikle lokalt talentutviklingstilbud som rekrutteringsgrunnlag til det regionale tilbudet
- Utvide det regionale arbeidet for kvalitetsheving og talentutvikling lokalt, regionalt og nasjonalt
- Videreutvikle og styrke samarbeidet Kulturskole, UKM, DKS og regionale kulturinstitusjoner
- Tilby rimelige dirigent- og instruktørordninger til skolemusikkorpene
- Videreutvikle samarbeidet med skolemusikkorpene
- Utvikle tilbud i forskjellige typer ensemblespill, kammermusikk, orkesttermusikk, teori og hørelære (band, klassisk og rytmisk)
- Tilby nye kulturuttrykk (eks. film, teatersport m.v.)
- Tilby musikkklærere utøvende og skapende virksomhet som en del av stillingene med skolekonserter, institusjonskonserter og offentlige konserter
- Produksjonssamarbeid om forestillinger og større satsing på produksjoner i regi av kulturskolen
- Videre samarbeid om Den kulturelle skolesekken
- Arbeide for utvidede økonomiske rammer

DETTE VIL VI (INVESTERING):

I samarbeid med det frivillige kulturlivet (korps, band, teater, dans) utrede kulturskolens – og kulturlivets rombehov (areal, type rom, utstyr) for å kunne ha tilfredstillende øvings-, undervisnings- lager- og produksjonslokaler. Samlokalisering må tilstrebes.

Det vil være behov for et nytt bygg. Et nytt bygg vil kreve midler i forhold til drift.

Øverst: Kunstverk Mor og barn av Astrid W. Skoge
Midten: Kunstverk Bjørn av Svala Konstane Torstveit
Nederst: Foto Karianne Jørgensen

SCENEKUNST TEATER, DANS FILM

Hovedmålsetting:

Kultur for alle

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

"Kultur for alle" handler om deltakelse, men også om det å være publikummer, dvs å ha tilgang til ulike oppsetninger, konserter, filmer.

Arendal har et mangfoldig kulturliv og byen har lange tradisjoner: Landets eldste teaterselskap, "Arendals Dramatiske Selskab" ADS, feiret 200 år i 1996. Arendal Figur- og dukketeater ble stiftet i 1969. De siste årene er det i tillegg kommet flere frie produksjonsgrupper og revymiljøet har vært aktivt i årtier. De mest sentrale her er Granerevyen og Øyestadrevyen. Arendal har et sterkt dansemiljø gjennom Arendal Ballett Center, men det finnes også flere dansemiljø ute i lag og foreninger. Filmmiljøet i Arendal har de senere årene ekspandert.

Lokale oppsetninger og produksjoner støttes i form av tilskudd eller underskuddsgarantier. Det innvilges halv leie ved bruk av Arendal kulturhus.

Kommunen tilbyr forestillinger og arrangementer for barn og unge gjennom hele året. Gjennom kultur og aktivitet i omsorg har kommunen i nært samarbeid med frivillige, flere kulturtilbud og aktiviteter for beboere i kommunens bo og omsorgssentre. De fleste tilbudene er på institusjonene, men også arrangementer på kulturhuset.

Det er svært viktig for utvikling av lokale produksjonsmiljø at vi på Sørlandet har profesjonelle institusjoner som Agder Teater, Sørnorsk Filmsenter, Kristiansand Symfoniorkester og Opera Sør. De to førstnevnte får driftstilskudd fra Arendal kommune. For barn og unge gis det flere tilbud gjennom kulturskolen. Skoleelever kan oppleve ulike

kulturuttrykk gjennom Den kulturelle Skolesekken (et kommunalt og fylkeskommunalt tilbud) og Den kulturelle Bæremeisen blir fra 2012 et tilbud for barn i barnehagene.

UTFORDRINGER:

Den største utfordringen for videreutvikling av det lokale produksjonsmiljøet innen teater, dans og scenekunst, er mangelen på produksjons- og øvingslokaler.

UKM 2012. Foto: Karianne Jørgensen

Det er også behov for mer økonomisk støtte til lokale produksjoner. Å produsere for enten film eller scene, er svært ressurskrevende.

Gode lokale produksjoner fordrer gode produsenter og instruktører. Å legge til rette for en utvikling av et profesjonelt miljø i samarbeid med et aktivt amatørmiljø er viktig. Lokale produksjoner er også særdeles viktig for kulturhuset.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

Alle skal kunne delta og oppleve et mangfold av kulturaktiviteter

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Støtte opp om lokale produksjonsmiljø innen teater, film, dans og annen scenekunst gjennom tilskudd, samarbeid, tilrettelegging samt tiltak rettet mot talenter. Støtte til regionale institusjoner må ikke gå på bekostning av lokale tiltak
- Styrke profesjonelle og lokale produksjonsmiljø ved å benytte/kjøre lokale produksjoner
- Gjennom "den kulturelle bæremeisen" og "den kulturelle skolesekken" tilby profesjonelle produksjoner i barnehagene og skolene

- Kultur i skolen – samarbeide med skolen om nytt valgfag (sal og scene). Viktig også for rekruttering
- Få med ungdom – fange opp trender og tilby kurs som fanger ungdom
- Kultur i aktivitet og omsorg må videreføres
- Ha fokus på arrangementer innen de ulike genrene hele året

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Etablere produksjonslokaler/øvingslokaler tilpasset de ulike kulturuttrykk (teater, dans, musikk, produksjon m.v)

Storsatsing om en liten prins. Foto: Stein Harald Øigaard, Agderposten

BOMULDS- FABRIKEN KUNSTHALL

Hovedmålsetting:

Skape interesse for, øke kjennskapen til og kunnskapen om visuelle kunstformer på høyt nivå.

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Bomuldsfabriken Kunsthall har samtidskunsten som hovedsatsingsområde og omfatter 450 kvm utstillingsareal for skiftende utstillinger og 450 kvm for visning av kunstsamlingen., i tillegg, galleriet ARTendal; en filial i Arendal sentrum og Kunstarena Torbjørnsbu gruver.

Bomuldsfabriken Kunsthall skal skape, formidle og

gi opplevelse. Institusjonen er en møteplass hvor publikum kan få oppleve det beste og mest aktuelle som skjer i samtidskunsten.

Vi vektlegger formidlingen av utstillingene også i samarbeid med Den Kulturelle Skolesekken. I 2011 hadde vi omvisning for 180 skoleklasser.

Bomuldsfabriken Kunsthall har en stor nasjonal

anseelse. Ledende norske kunstnere, kuratorer, kritikere, kunsthistorikere og kulturpolitikere har i flere sammenhenger fremhevet kunsthallens kvaliteter.

Med Kunstarena Torbjørnsbu gruver ønsker vi å skape rom for samtidskunst i en industrihistorisk ladet struktur der kunsten integreres i kulturhistorien. Samtidig vil vi utvikle kulturtilbudet i regionen og bidra til ny kultur- og kunstformidling. Vi ønsker videre å bygge en regional og nasjonal arena for nyskapende kunst og utvikle området til et viktig utfartssted. Dette vil vi gjennomføre ved å gjøre gruveanlegget tilgjengelig for alle ved å bygge en gangvei fra Bomuldsfabrikens tredje etasje og i bro over til gruveanlegget. I gruen er det planlagt 10-15 plasser/rom for samtidskunst av lokale, nasjonale og internasjonale kunstnere. Industrihistorien skal formidles parallelt med kunstverkene.

ARTendal er med på å gjøre Bomuldsfabriken synlig i sentrum og fungerer både som informasjonssted og visningssted for mindre utstillinger.

Fra utstillingen PANOPTIKUM, Jon Gundersen. Foto: Bomuldsfabriken Kunsthall

UTFORDRINGER:

En stor utfordring er gjennomføring av Kunstarena Torbjørnsbu gruver; men også en styrking av økonomien, dette gjelder i alle ledd. Økt avsetning til utstillingsproduksjoner vil gi mulighet for mer samarbeid og større produksjoner. Økt skolebesøk gir behov for økt formidlingstilbud. En god markedsføring lokalt og nasjonalt er alltid en utfordring. Det er også behov for bygningsmessige oppgraderinger i forhold til klima, lys, fukt (utvendig), verksted og lagerkapasitet.

Bomuldsfabriken er en av de mest toneangivende kunstformidlingsarenaene i Norge. Kunsthallens posisjon er begrunnelsen til at den finnes både på statsbudsjettet og i fylkeskommunens driftsbudsjetter. Det påhviler derfor kommunen et ansvar i å opprettholde og videreutvikle Bomuldsfabriken.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Kunst- og kulturinstitusjonene skal medvirke til at Arendal blir en synlig kulturby
- Videreutvikle Bomuldsfabriken Kunsthall som en nasjonal arena for nyskapende kunst
- Bruke kunst og kultur som virkemiddel i byutviklingen
- Gi kunstnere gode arbeidskår
- Berike og stimulere innbyggerne gjennom møte med aktivt skapende kunstnere
-

*Konsert med gruppen enenen i serien PB 1898 i utstillingen WONDERLAND
Foto: Bomuldsfabriken Kunsthall*

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Produsere 5/6 utstillinger i året i Bomuldsfabriken
- Produsere 8 utstillinger i året i Arendal
- Videreføre konsertserien PB 1898, nye musikkopplevelser
- Søke og videreutvikle lokalt, nasjonalt og nordisk samarbeid
- Utfordre etablerte oppfatninger og fordommer om kunst
- Vektlegge samtidskunst innen billedkunst, kunsthåndverk og design
- Videreutvikle innhold og formidling av kunstsamlingen
- Prioritere nye uttrykk og unge kunstnere
- Utvikle og utprøve nye formidlingsformer for skoleklasser og publikum
- Samarbeide med Den Kulturelle Skolesekken i Arendal kommune og Aust-Agder fylkeskommune

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Gjennomføre prosjektet Kunstarena Torbjørnsbu gruver (bygge gangvei i gruvene, realisere 10–15 kunstverk i gruvene). I tillegg til kommunal finansiering søkes eksterne midler fra bl.a Aust-Agder Fylkeskommune, Kulturrådet, legater og andre private aktører
- Oppgradere utstillingsrommene/klima/lys
- Oppgradere magasin/verksted/lager

www.bomuldsfabriken.no/

www.facebook.com/Bomuldsfabriken

*Skolebesøk i verkstedet ifm. utstillingen ELLIPSE.
Foto: Bomuldsfabriken Kunsthall*

KUNST OG UTSMYKKING I OFFENTLIGE ROM

Hovedmålsetting:

Gode byrom og møteplasser skapes gjennom mennesker, kunst og kultur

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Kommunen har et stort ansvar for å legge til rette for en utvikling som ivaretar det gode liv i byen og i tettstedene. Det er viktig å ivareta verdien i byens kulturmiljøer og kulturminner. Kulturrehetens bidrag er bl.a. å gjøre byen attraktiv ved å legge til rette for aktiviteter og arrangementer i ulike byrom og med en rik blomsterflora i byens små "grønne lunger". Byplassene forvaltes med et innhold som kommer flest mulig til gode. Utsmykking er et vesentlig element i offentlige bygg og byrom. Kunst i offentlige rom gir en opplevelse av kvalitet og bidrar til at kunst blir tilgjengelig. Kulturreheten er ofte representert i kommunens faste utsmykkingskomite. Kommunen yter tilskudd til kunstforeninger, malerklubber og enkelte kunstprosjekt.

UTFORDRINGER:

Det er konkurranse om bruken av offentlige rom/ byplassene i sentrum. Dette er særlig en utfordring om sommeren. Samtidig er det areal som er mindre attraktive og mange sentrumslokaler står tomme.

Bystyret vedtok i 2006 at det ved finansiering av kommunale bygg og anlegg (nye) skal avsettes 1 % av entreprisekostnader til kunstnerisk utsmykking. Vedtaket følges ikke konsekvent, siste eksempel er Sør Amfi.

Håndtering av gaver (kunst) kan være en utfordring.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Bruke kunst – og kultur som virkemiddel i byutviklingen
- Bruke kunstprosjekter for å skape levende byrom og forskjønne disse

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Delta aktivt i Byplan Arendal 2023
- Fullføre registrering av kunst som tilhører Arendal kommunes institusjoner og bygg, herunder Arendal gamle rådhus
- Formidle offentlig utsmykking. Arendal kultur- og rådhus, Arendal idrettspark, samt skulpturer og utsmykking i Arendal sentrum prioriteres. Dette kan gjøres med brosjyre, Mp3-guiding og på kommunens hjemmeside
- Utarbeide retningslinjer for håndtering av gaver

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- I samsvar med vedtatte retningslinjer, følge opp at det avsettes 1 % av byggebudsjettet til utsmykking av nye kommunale bygg

"En oisann i Arendal" av Thomas Hestvold.
Foto: Vidar Aas

"Torso", granitt av Kristian Blystad. Foto: Vidar Aas

KIRKEBYGG KIRKEGÅRDER

TROS- OG LIVSSYNSORGANISASJONER

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Livssynsrelaterte foreninger og menigheter har tradisjonelt gjort en stor innsats blant barn og ungdom og vært en viktig leverandør av rekrutter til musikkliv og organisasjonsarbeid. Kommunen yter tilskudd til dette arbeidet på lik linje med andre lag og foreninger. Arendal kommune har i følge kirkeloven det økonomiske ansvaret for kommunens 11 kirker, samt kirkegårdene. De siste årene har det vært en viss oppgradering av kirkebyggene innen ENØK, brannforebygging og universell utforming. Kommunens innsats i forhold til kirker og kirkegårder kanaliseres via Arendal kirkelige fellesråd som gir innspill til prioriteringer og står for gjennomføring.

Arendal kirkegård er en av landets best bevarte og en av byens attraksjoner med særegen topografi, vegetasjon og stor samling av bevaringsverdige gravsteder. Kirkegården brukes både til rekreasjon og som spesiell konsertarena.

Kirkene er også levende kulturminner, middelalderkirkene Tromøy og Øyestad Gamle kirke i særdeleshet. Disse kirkene representerer middelalderkulturen i vår landsdel og er desidert de eldste bygningene i kommunen vår. Kirkebyggene er etter hvert blitt viktige kulturarenaer for konserter og også brukt som øvingslokaler for kor og band.

UTFORDRINGER:

Kirkebyggene kan tas enda mer i bruk. Disse er viktige kulturminner og bør være mer åpne for allmennheten.

Livssynsrelaterte foreninger og menigheter er en ressurs i lokalmiljøene. Disse har ofte også et internasjonalt preg med medlemmer fra flere land og innehar en kunnskap som er viktig for utvikling av Arendal som en flerkulturell kommune. Samarbeidet med kommunen bør styrkes.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Stimulere til kulturarrangement i kirkene, og spesielt bidra til å legge forholdene til rette for bruk av Trefoldighetskirkens unike orgel
- Stimulere trossamfunn til samarbeid med lokale skoler og kulturskoler, og til å holde lokaler åpne for kulturarrangement utover religiøs aktivitet, for å styrke dem som møteplasser i lokalsamfunnet
- Gjøre kulturminner og kulturarv synlig og tilgjengelig, og bidra til at vår lokale historie blir gjort levende. Bygge oppunder lokale muséer, kirkebygg og øvrige kulturminner

Hovedmålsetting:

Samarbeide med menigheter og andre tros- og livssynsorganisasjoner om kulturelle tilbud til befolkningen

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Stimulere til kulturarrangement i alle kirkene
- Ha en gjennomgang av kirke- og menighetsbygg for å vurdere om flere kan egne seg som øvingslokaler for kor, korps og band
- Samarbeide med lokale lag og foreninger, herunder lokale menighets- og livssynsmiljø i oppvekstområdene, for sammen å styrke organiserte og uorganiserte fritidstilbud særlig for barn og unge
- Formidle kulturminner, herunder kirkene og kirkegårdene
- Arbeide for at kirkebyggene skal holdes mer åpne, særlig om sommeren

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Sikre nødvendige midler til at brannforebyggende tiltak og universell utforming ved kirkebyggene blir fullført i planperioden
- Sikre at det ved utvidelse av Arendal kirkegård legges inn tilstrekkelig midler til at de nye feltene får en utforming som estetisk er tilpasset den gamle del av kirkegården, og viderefører opplevelsen av naturlig park
- Egen bevaringsplan etter § 27 i gravferdsforskriften bør vurderes. Formelt vern etter plan og bygningsloven bør vurderes i forbindelse med regulering for utvidelse

FRIVILLIGE ARENDAL

Hovedmålsetting:

Sikre utviklingen av et levende lokalsamfunn gjennom et nært samspill med lag og foreninger og andre som driver frivillig arbeid gjennom gode rammevilkår og respekt for deres egenart.

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Overført fra nasjonale undersøkelser utgjør det frivillige arbeidet i Arendal ca 1500 årsverk hvert år. Grovt sett kan det deles opp i tre kategorier; tradisjonelle lag og foreninger, festivalene og annet frivillig arbeid. Den enorme frivillige innsatsen er viktig for kommunen og lokalsamfunnet.

Kommunen gir økonomisk støtte til lag, foreninger, frivilligsentraler og noen av festivalene. Støtten gis hovedsakelig som driftstilskudd og/eller underskuddsgaranti. Årlig deles det ut en frivillighetspris og en kulturpris. Frivillighetsdagen, innstiftet av FN, har vært markert i Arendal hvert år siden 2003. Den gjennomføres ikke i 2012 pga prioriteringer mht økonomi.

LAG OG FORENINGER

Kommunen har over 800 lag og foreninger, som kjennetegnes ved at de har et allmennnyttig formål, bygger på medlemskap og har en demokratisk styringsstruktur. Det er viktig at kommunens samarbeid med lag og foreninger foregår på deres premisser. Organisasjonenes behov skal stå i fokus, ikke kommunens.

DEN NYE FRIVILLIGHETEN

Festivalene er uttrykk for det som ofte kalles "den nye frivilligheten", der folk samles i dugnad for et tidsavgrenset prosjekt. Dette kan også være ad hoc-aksjoner for bedre skolevei, eller mot skolenedleggelse osv.

Den nye frivilligheten blir ofte sett som en trussel mot det tradisjonelle "trauste" arbeidet i lag og foreninger, som opplever at det er vanskelig å få folk til å delta i styre og stell. Men det er ikke gitt at de som deltar på dugnad for en festival, ellers ville ha engasjert seg i en forening. Det kan også tenkes at festivalene og nye aktiviteter og kulturuttrykk bidrar til en nødvendig fornying av tradisjonelle lag og foreninger.

Arendal og Grimstad Soroptimistklubb
Foto: Vidar Aas

Norsk Cøliakiforening. Foto: Vidar Aas

FRIVILLIGSENTRALENE OG FRIVILLIG ARBEID UTENFOR ORGANISASJONENE

Det skjer også mye annet frivillig arbeid utenfor organisasjonene. Gjerne innen helse- og omsorgssektoren, gjennom besøkstjenester; transport til og fra aktiviteter osv. Kommunen har tre frivilligsentraler; på Eydehavn, Hisøy og Tromøy, som koordinerer slike tjenester; men det kan også skje på rent privat initiativ, av pårørende osv.

FRIVILLIGHETSBANKEN

Portalen frivillighetsbanken.no ble lansert 6. november 2010 og skal støtte og oppmuntre til mer frivillig arbeid i Arendal. Portalen gir muligheter for lag og foreninger til å annonsere etter frivillige på en enkel måte og de som ønsker å delta i frivillig arbeid kan melde sin interesse til de forskjellige oppdragene.

UTFORDRINGER:

Beholde og utvikle gode rammevilkår for frivillig arbeid og lag og foreninger; slik at flest mulig ønsker å delta i frivillig arbeid. Økende antall eldre er en potensiell ressurs. Det må legges tilrette for at denne ressursen kan benyttes til nytte for den enkelte eldre og frivillig sektor.

Gjøre det lett å søke hjelp og støtte fra kommunen, gjennom lite byråkrati og enkle saksbehandlingsrutiner.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

Støtte opp om lag og foreninger og annet frivillig arbeid, samt samarbeide med dem på en best mulig måte, gjennom å gi gode rammevilkår og opprettholde gratisprinsippet for alle lag og foreninger.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Opprettholde gratisprinsippet i kommunale bygg og anlegg for alle lag og foreninger, i tråd med kommuneplanens føringer
- Gi gode og helst bedre rammevilkår for lag og foreninger gjennom driftstilskudd, bygg-/anleggstilskudd og underskuddsgarantier/støtte til arrangementer og prosjekter
- Støtte godt opp om frivilligsentralene, slik at de har gode rammevilkår for sin virksomhet
- Fokus på eldre som ressurs i frivillig sektor
- Evaluere Frivillighetsbanken og Tilskuddsportalen
- Vurdere gjeninnføring av Frivillighetsdagen, som ble lagt ned i 2012
- Øke gavebeløpet på frivillighetsprisen og kulturprisen fra kr 10.000 til kr 20.000
- Utarbeide Frivillighetsmelding

Hisøy Frivilligsentral. Foto: Vidar Aas

PRODUKSJONS- LOKALER OG KULTURARENAER

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Arendal har fått et storslått kulturhus med flotte visningsscener. Satsing på hverdagskulturen fordrer også tilrettelegging av gode produksjonslokaler. Et sterkt lokalt kulturliv er i behov av tilrettelagte øvingslokaler.

UTFORDRINGER :

Ulike musikkuttrykk har ulike rom- og akustikkbehov. For noen grupper er behovene uforenelige, og

Foto: Espen M. Dahl

mange av dagens øvingsrom på skoler o.a. er uegnet. Gode vilkår er selve fundamentet for trivselen og rekrutteringen! Egnede lokaler i deler av kommunen er en mangelvare. Det er avgjørende at folk med spisskompetanse på området akustikk, lyd og byggeteknikk kobles inn i arbeidet med å tilrettelegge og/eller bygge evt lokaler.

Kommunen har behov for øvingslokaler for band. Lokalene ved Nitriden blir sannsynligvis avvirket, og det haster med å få etablert flere øvingslokaler og musikkbinge (flyttbare øvingslokaler).

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

Hjelpe lag- og foreninger, band, kor og korps med møte-, aktivitets- og øvingslokaler.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Sikre at kulturen får gode utescener og nok hensiktsmessig tilrettelagt tumleplass på Sam Eydes Plass, Kanalplassen, Torvet og i Barbu samt permanent scene på Hove amfi
- Etablere lokalt initiativ for å påvirke økning i statlige midler til lokale og regionale kulturarenaer
- Kulturarena Stuenes skole innarbeides i handlingsprogrammet for kulturarenaer i 2015
- Kulturarena Roligheten skole innarbeides i handlingsprogrammet for kulturarenaer i 2016
- Opprettholde gratisprinsippet i kommunale bygg og anlegg for alle lag og foreninger

Hovedmålsetting:

Tilrettelegge for bedre tilpassede øvings- og produksjonslokaler i kommunen

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Etablering og lokalisering av et nytt øvings/produksjonslokale. I samarbeid med det frivillige kulturlivet (korps, band, teater, dans) utrede kulturskolens – og kulturlivets rombehov (areal, type rom, utstyr) for å kunne ha tilfredsstillende øvings-, undervisnings- lager- og produksjonslokaler. Samlokalisering må tilstrebes. Et nytt bygg vil kreve midler i forhold til drift. Arbeidsgruppe på tvers har allerede levert en foreløpig behovsoversikt for øvings- og produksjonslokaler. Denne er spilt inn i prosessen vedr. utbygging av Dauholla
- Arbeide for etablering/tilrettelegging av differensierte øvingslokaler primært innen musikk/korps/kor/ teater/dans og band. Alle har særskilte krav. Med utgangspunkt i rapport av 2010 fra samarbeidsutvalget for øvingslokaler, tilrettelegge eksisterende lokaler i oppvekstområdene (dvs. i skolene) der det er mulig. Det må samtidig hensyntas om behovet endres ute i de mest sentrale oppvekstområdene, dersom det blir etablert et nytt øvings/produksjonslokale i eller i nærheten av sentrum
- Minimum en musikkbinge til hvert oppvekstområde. Her ytes minst 50 % finansiering over Musikkutstyrsordningen

Lars-Bjørnar Strengenes lanserer både Strømsbu videregående skole i Arendal og Sjømannskolen på Fløyheia som fremtidig øvingslokale.

Noen ord fra oss på grusbanen

SYNSPUNKT

Etter Frank Kvarsteins glimrende innlegg i avisa tirsdag ble jeg inspirert til å overta stafettpinnen i saken «Hvor lenge må kulturlivet spille på grusbanen»? Som ansatt i Arendal kulturskole, dirigent for Stinta Skolemusikkorps, Arendal Guttemusikkorps, Indre Tørrungen Brass Ensemble, aktivt medlem av Arendal Byorkester, sporadisk vikar i Arendal Big Band og samboer med dirigenten til Arendal Byorkester og Stokkens Skolemusikkorps føler jeg meg kvalifisert til å komme med noen ytringer i denne saken. Kulturlivet i Arendal har blomstret opp etter åpningen av vårt flotte kulturhus, at huset er så dyrt å leie at få lokale utøvere har råd til å holde konserter der får vi la ligge nå. Vi har vårt utstillingsvindu med en flott stab som gjør sitt beste for kulturlivet i byen.

Problemet ligger i produksjonslokalene som vi bruker når vi over til alle disse gode konsertene og forestillingene. Noen lesere vil sikkert huske og etterlyse «musikens hule» som Agderposten med stor entusiasme skrev om for noen år siden. Det frivillige musikkdiv med Arendal Byorkester i spissen fikk 1,2 millioner kroner av Arendal kommune til å lage ett flott øvingsrom for samspill på loftet på Stinta skole. I siste sekund ble dette stoppet av kommunen. Årsak: gulvet på skoleloft tålte ikke dette

øvingsrommet. Hvor ble det av disse pengene?

Mange av byens korps og samspillgrupper har i dag et helt ok øvingslokale på Stinta skole. Problemet er at dette lokalet deles med skolens aktiviteter. Det sier seg selv at en så stor skole har mange klassearrangementer på kveldstid. Det kan være avslutninger, lærermøter, skoleforestillinger osv. Korpsene blir da henviset til et klasserom for gjennomføring av øvelse. Det sier seg selv at klasserom beregnet for 30 elever ikke er tilfredsstillende for 40-50 musikanter og en mengde slagverk. At dirigentene som da må gjennomføre øvelser i slike lokaler er også en ansatt av Arendal kommune med full lønn er jo litt betenkelig. Hva med timnitusskader, arbeidsmiljøet, ettervirkninger av dårlig arbeidsmiljø? Jeg tør ikke tenke tanken på konsekvensene både for ansatte, arbeidsgiver og ikke minst brukerne d. v. s. musikantene.

Frank Kvarstein bruker i sitt innlegg eksempler fra idretten. Kanskje dette er det eneste språket som er forståelig. Det er jo hyggelig at vi har en stadion og spillte kampene på, men hvordan skal vi forvente å prestere på denne flotte arenaen vis vi aldri er i nærheten av å trene på noe som ligner. I idretts verden er det resultatene som teller. På tross av disse treningsforholdene kan vi vise til

gode resultater, eksemplene på dette er mange, men la meg nevne noen få. I 2010 hadde Arendal Byorkester generalprobe til sin jubileumskonsert i ett klasserom på Stinta med besøk av NRK TV. Godt alt ser bra ut på TV. Konserten ble gjennomført i Arendal kulturhus og fikk terningkast 6 i Agderposten. I 2009 hadde Arendal Byorkester generalprobe til sin NM-konsert i samme klasserom. Resultatet i NM ble 3 plass, det beste ett janitsjar korps fra sørlandet noen gang har oppnådd. I 2011 hadde Arendal Big Band generalprobe til sin Elvis-konsert i gangen til Arendal frikirke. Konserten fylte Kulturhuset og fikk terningkast 6 i Agderposten.

I disse tilfellene vil jeg si: Vi trente på et kupert jorde og ikke en grusbane før vi spilte kamp på «Sor Arena» for å fortsette i fotballens terminologi. Mange vil jo da si vi ikke trenger bedre øvingslokaler siden vi kan vise til gode resultater, men der tar de feil. Gode konserter skaper ambisjoner om å gjøre det enda bedre, hevde seg i NM og i verdenscupen. Skal vi klare dette, må vi beholde den entusiasmen vi har nå. Vi må beholde de dirigentene og musikantene som har oppnådd disse resultatene. Vi må til og med tiltrekke oss nye musikkpedagoger/dirigenter og ikke minst musikanter. Slik situasjonen er nå, er det stor fare for at de lokale utøverne

gradvis mister seg ut i frustrasjon over «ikke musikalske» faktorer og stagnerer i sin musikalske utvikling. Hva skal vi da vise i vårt lokale visningshus? På toppen av dette har vi en kulturskole som har sitt naturlige tilholdssted i en vernebygning, Arendal gamle ridhus. Ingen øvingsrom som er egnet til noen form for samspill. Ingen instrumenter med volum over klassisk gitar har egnet undervisningsrom. Mange vil nå si at disse «kulturfolkene» bare klager, har de ingen løsninger? Jo det har vi. Høsten 2012 flytter Arendal Videregående skole sine yrkesfag til den nye Sam Eydes videregående skole. Vi vil da få en mange tomme bygg i Arendal. Gamle Strømsbu videregående skole vil være tom og «Sjømannskolen» vil være tom. Jeg er klar over at det er fylkekommunen som disponerer disse bygningene, men det hindrer ikke Arendal kommune i å komme på banen. Fylke kulturskolen, amatørgrupene, kor, storband inn i ett av disse lokalene. Lag gode øvingsrom for korps, storband, kor, elektrisk musikk, rockeband. Organisering av øvingsdager er gjort på et øyeblikk. Dette ville løse problematikken rundt øvingsrom i Arendal engang for alle.

Sitat fra faksimile (synspunkt Agderposten 2/3 2012)

”Gode konserter skaper ambisjoner om å gjøre det enda bedre, hevde seg enda bedre... Skal vi klare dette, må vi beholde den entusiasmen vi har nå. Vi må beholde dirigentene og musikantene som har oppnådd disse resultatene. Vi må til og med tiltrekke oss nye musikkpedagoger/dirigenter og ikke minst musikanter. Slik situasjonen er nå, er det stor fare for at de lokale utøverne og dirigentene brenner seg ut i frustrasjon over ”ikke musikalske” faktorer og stagnerer i sin musikalske utvikling. Hva skal vi da vise i vårt lokale visningshus? Ingen øvingsrom som er egnet til noen form for samspill. Ingen instrumenter med volum over klassisk gitar har egnet undervisningsrom.”

FRITIDSTILTAK BARN OG UNGE

Hovedmålsetting:

Kultur for alle barn og unge
– hele året!

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Kulturenheten ønsker å skape og legge til rette for spennende rusfrie møteplasser og aktiviteter der barn og unge kan knytte vennskap og utvikle talentene sine.

Kommunens fritidstilbud ved Kilden kulturhus sammen med tilbudene fritidsmedarbeiderne i våre 8 oppvekstområder gir, er et viktig alternativ og supplement til de mange og gode tiltakene som blir gjennomført av lag, foreninger og andre frivillige.

Kilden og fritidsmedarbeiderne samarbeider om ulike ferietilbud til barn og ungdom.

Det er også et godt samarbeid med Ungdomsteamet og oppvekstmedarbeidere på enkeltprosjekt.

Siden 1981 har Kilden vært kommunens kulturhus for barn og unge i Arendal sentrum. Huset rommer kommunens største fritidsklubb, mediaverksted, bandøvingsrom og studio. Kulturskolen har

her sin avdeling for drama og kunst, i tillegg til arrangementkontoret, Kilden Internasjonale Kulturkontor og kommunens ungdomsteam. Flere lag og foreninger har også sine samlinger her.

Foruten faste ukentlige aktiviteter arrangeres ut fra Kilden kulturhus Ungdommens kulturmonstring (UKM), Kilden Rock, Spilluka, ulike kurs og workshops. Ungdommens bystyre følges opp herfra samt nystartede Marka Fritidsklubb.

Ut fra Kilden organiseres kommunens innsats for bekjempelse av barnefattigdom knyttet til ferie og fritid.

I slutten av 2012 flytter Vitensenteret Sørlandet inn i nytt bygg med utstillingslokaler, undervisningsrom, naturfagsrom, butikk og spisested og med et flott uteareal, Vitenplassen. I et vitensenter lærer man kjemi, fysikk, matematikk, teknologi eller biologi gjennom å gjøre. Her gis undervisningstilbud for barn og ungdom og senteret er også et spennende aktivitetstilbud for hele familien.

UTFORDRINGER:

Vi skal jobbe forebyggende, selv om de fleste barn og unge har det bra og er aktive. Imidlertid har vi bekymringsmeldinger fra oppvekstområder om rus, gjengdannelser, kriminalitet og konflikter knyttet til etnisitet. En svært viktig oppgave er også å ha kontinuitet i tiltak som sikrer at alle barn og unge har mulighet til å delta i ordinære fritidsaktiviteter.

Skating. Foto: Henrik Moberg

På generelt grunnlag er det en stor utfordring også knyttet til barn og unges økende inaktivitet. Nok øvingsrom for band er en utfordring.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Alle barn og unge skal kunne delta i kultur og fritidsaktiviteter
- Gode oppvekstvilkår for barn og unge
- Styrke innsatsen i sentrum blant annet gjennom videreutvikling av Kilden som kulturhus for barn og ungdom
- Arbeide for å spre informasjon til barn og ungdom gjennom skolen om aktiviteter og kulturarrangement som er velegnet for ungdom

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Etablere drift av den nye skatehallen i Pollen parkeringshus, primært i samarbeid med frivillige

Barnekulturuke. Foto: Vidar Aas

- Etablere ordinær drift av Marka Fritidsklubb. Marka Fritidsklubb er ikke en konkret bygning, men friluftaktiviteter som skjer i hele kommunen og har fokus på fysisk aktivitet ute
- Kommunen har i flere år fått prosjektmidler til bekjempelse av barnefattigdom knyttet til ferie og fritid. Disse trappes ned i 2013 og tar slutt fra 2014. Tiltaket må innarbeides i den ordinære driften, og gis midler i kommunens budsjett
- Vi ønsker at kommunen gjennomfører ungdomsundersøkelsen "UngData". Denne kartlegger mobbing, rus, skole og fritidsvaner og vil være nyttig verktøy for riktig fritidstilbud til barn og unge
- Videreutvikle organiserte og uorganiserte tilbud for barn og unge i oppvekstområdene i samarbeid med lag, foreninger, fritidsmedarbeider, skolene og oppvekstforumene. Ha fokus der det er størst behov. Stillingsressurs i oppvekstområdene og aktivitetsmidler må styrkes
- Markedsføre Vitensenteret Sørlandet som et tilbud for alle barn og unge
- Holde Kilden åpen om sommeren
- Gjeninnføre brosjyren om ferie/aktivitetstilbud – 3 utgivelser pr år samt videreføre ferietilbud i skoleferiene
- Utarbeide serviceerklæring for fritidsklubber og fritidstiltak
- Øke kompetansen hos de ansatte i forhold til ungdomsinitiativ og veiledning i forhold til nye tiltak, herunder hjelpe unge arrangører
- Kontinuerlig vurdere de tilbud vi gir, og justere tilbudene etter etterspørselen

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Minimum en musikkbinge i hvert oppvekstområde. Her ytes inntil 50% finansiering over Musikkutstyrsordningen

Spilluka. Foto: Vidar Aas

Lageverksted. Foto: Vidar Aas

www.kild.no
www.sorlandetvitensenter.no
www.spilluka.no
www.barnekulturuke.no
www.UKM.no

ARRANGEMENTS-KONTORET

Hovedmålsetting:

Arrangere og legge til rette for allsidig kulturaktivitet. Medvirke til at byen tar seg innbydende ut gjennom hensiktsmessig utleie av sentrumsarealer

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Arrangementskontoret er lokalisert på Kilden og driver konsertvirksomhet i Bakgården og andre steder bl.a sommerkonserter ute i distriktene og også i samarbeid med nabokommuner. Kontoret produserer årlig en brosjyre som gir oversikt over alle kulturbegivenhetene i Arendal om sommeren. Fra kontoret styres også utleievirksomhet av sentrumsområder samt byens utescener.

Bakgårdsarrangementene har pågått i 21 år. Disse er populære, strekker seg over tre måneder og er viktige for kommunens omdømme som kulturbærende.

UTFORDRINGER:

Kontoret startet i sin tid nattkonsertene i sentrum. I dag skjer det så mye på kveldene slik at det er større behov for å legge aktiviteter til dagtid. Flere arrangement ut i distriktene er ønskelig. Større aktivitet vil avhenge av kontorets økonomi.

Håndtering av utleiereglene er en utfordring, da mange aktører har ulike interesser.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

Legge til rette for et rikt og variert kulturliv.

www.ibakgården.no

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Støtte lokale kulturutøvere med betingelser som gir aktører muligheter til presentasjon av nye produksjoner. Presentere et mangfold av kvalitetsprodukter
- Opprettholde det gode samarbeidet med utleierne i Bakgården
- Være en pådriver for at det i sentrum stilles nok åpne plasser til disposisjon slik at frivillige organisasjoner og festivaler fortsatt kan skape aktivitet i byen
- Tilrettelegge for flere gratis konserter i byen

på dagtid om sommeren med lokale kor og korps etc. Ha fokus mot tilbud som retter seg mot familier

- Foreta utleie av sentrumsarealer og scener i tråd med bystyrets føringer for utleie. Samarbeide med aktuelle kommunale parter, politi og Arendal By AS, samt ha en sentral rolle i utredningen om nye scener og bruk av byrom. Begrense mulighetene for visuell- og lydforurensing
- Tilstrebe flere arrangementer året rundt og utenfor sentrum

Nattekonsert på Poppes Plass. Foto: Jørgen Hellestveit

MUNKEHAUGEN KULTURSENTER

Hovedmålsetting:

Arena for arrangementer og aktiviteter innen musikk, teater, dans, kunst samt utstillinger og et kompetansesenter innen rytmisk musikk

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Munkehaugen kultursenter har eksistert siden 1990 og har 1500m² og fire etasjer for grasrot kultur i Arendalsregionen. Kultursenteret har scene, bandrom, lydstudio, dramarom, ballsal, kursrom, festlokale, kunstatelieer m.v.

- Prosjektet Rytmisk fabrikk er regionalt og har som målsetning å lage et helhetlig tilbud innen rytmisk musikk for ungdommer med talent og interesse for rytmisk musikk. En sentral målsetning er større regional deltagelse og tydeligere tilstedeværelse på By-larm i Oslo, som nå er Skandinavias største musikk-kongress
- Munkehaugen scene er konsertdelen på senteret med 3 scene alternativer: Sitteplasser: 50 og 90 og utscene 200. Intimscenen er godt egnet til mange sjangere, men ikke til hard rock. Dette er likevel en viktig alternativ scene med fokus på lokale og nye norske artister
- Kafé Munken har spesialisert seg på varig tilrettelagte arbeidsplasser med catering og utleie av selskapslokaler
- Brukerstyrt senter tilbyr aktiviteter på dagtid for mennesker som er utenfor ordinært arbeidsliv eller utdanning

UTFORDRINGER:

Munkehaugen kultursenter har hatt en svært positiv utvikling de siste årene. Skal senteret kunne utvikle seg videre og være den møteplassen vi ønsker, må det snarest mulig bli etablert et kafetilbud på kveldstid.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

Videreutvikle Munkehaugen kultursenter som møtested og kulturverksted.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Videreføre Rytmisk fabrikk som er et regionalt musikk talent prosjekt
- Gjennomføre Rytmisk leirskole for ungdom på Hove i høstferien
- Arbeide for lengre åpningstider og et kafétilbud på kveldstid
- Videreutvikle Munkehaugen scene
- Tilby gode lokaler til profesjonelle musikere, band og kunstnere
- Tilby kurs og aktivitets rom for lag og foreninger
- Tilby prosjektkontor for freelance kulturarbeidere
- Innføre gratisprinsippet for lag og foreninger

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Universell utforming, trappeheisen må skiftes ut
- Mindre bygningsmessig tilrettelegging (akustiske tiltak, endring av vegg) på intimscene

Munkehaugen kultursenter. Foto: Marianne Litlekalsøy

Dukketeater. Foto: Signe Line Lundstrøm

www.munkehaugen.no
www.rytmiskfabrikk.no/
www.kafemunken.no/
www.brukerstyrttsenter.com/

MUSIKK- OG FESTIVALBYEN ARENDAL

Musikklivet i Arendal har de siste årene utmerket seg:

2006: Musikkens venner, Arendal jazzklubb og Arendal kulturhus kåres til årets arrangør av Rikskonsertene

2009: Arendal Byorkester oppnådde den beste NM-prestasjonen av et korps fra Sørlandet noensinne

2011: Arendal Jazzklubb kåret til årets klubb i Norge

2011: Arendal Storbands dirigent fikk årets norske storbandpris

2012: Arendal Rockklubb feirer 30 års-jubileum og har dokumentert aktiviteten gjennom en storslagen jubileumsplate

Hovedmålsetting:

En musikkby i utvikling - Arendal skal være en spennende og synlig kulturby hele året

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Den første moderne musikkfestivalen på Sørlandet, Forumfestivalen, så dagens lys i Arendal på begynnelsen av 1970-tallet. Senere har vi opplevd mange ulike festivaler og konserter i Bakgården, i kirker og andre steder. Dagens festivalflaggskip er Hovefestivalen og Canal Street. Gjennom årene er det bygget opp mye kompetanse på arrangørsiden i Arendal, ikke minst igjennom sentrale kulturaktørers usedvanlig innsats for å bygge opp et stort frivillig korps.

For første gang har byen fire sterke musikkklubber; Arendal Jazzklubb, Arendal Bluesklubb, Arendal Rock Klubb og Musikkens venner. Det er stor bandaktivitet på Eydehavn, Kilden og Munkehaugen kultursenter, og det er et meget aktivt kor- og korpsliv i byen.

Etableringen av Arendal kulturhus tilførte byen svært tiltrengte scener. Dette har lettet arrangørers muligheter for presentasjon av konsertserier året rundt.

Regionskontoret for Sørnorsk jazzsenter ligger i Arendal. Jazzsenteret serverer begge Agder-fylkene og Telemark. Senteret forvalter mye penger til musikere, klubber og festivaler, produserer turneer og driver et eget ungdomsstorband med medlemmer fra alle fylkene.

Canal Street

UTFORDRINGER:

Kulturpolitikk åpner for flere spenningsfelt og veivalg. Arendal har noen sterke og innarbeidede festivaler som må tas vare på. Festivalene mobiliserer stor entusiasme og ses på som en viktig aktør som steds- og identitetsfremmer. I planen her har vi bevisst holdt fokus på Arendal som musikkby hele året, og ikke bare Arendal som festivalby. En bredere tilnærming er viktig, ikke minst en erkjennelse av at hverdagsmusikklivet er en av bærebjelkene for et aktivt festivalmiljø. Ny kortsiktig event-kultur presser seg frem i hele Norge, og ved for sterk satsing på dette er det nesten uunngåelig at det ikke oppstår konkurranse med hverdagsmusikklivet. Viktige hjørnesteiner som kulturskoler og klubbvirksomhet kan bli mindre synlige.

Etablering av gode øvings- og produksjonslokaler for alle våre kor, korps og band er særdeles viktig.

Arendal Jazz Club, Arild Andersen Trio. Foto: Pål Koren Pedersen

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

Videreutvikle Arendal som musikkby.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Sikre Arendal kulturhus et økonomisk fundament for fortsatt å være et regionalt kulturhus av høy kvalitet. * Fortsatt legge til rette for at kulturhuset kan anvendes av lokale aktører gjennom kommunale støtteordninger
- Kommunens eierskap i Canal Street står fast
- Kommunens arbeid med tilrettelegging gjennom arealplanlegging og konkrete tiltak for at arrangementer og festivaler skal kunne utvikle seg, vil fortsette
- Fortsatt satsing på arrangørleddet til festivaler, klubber og kirkekonserter – også med internasjonalt fokus *
- Videreutvikle Munkehaugen Kultursenter som møtested og kulturverksted *. Særlig viktig m.h.t alternative scener, øvingsrom og talentarbeid
- Arbeide for etablering av en musikk, dans og dramalinje, programfag musikk, på videregående skole nivå i Arendal

Hovefestivalen. Foto: Vidar Aas

- Etablere stipendordninger for å kunne stimulere unge talentfulle musikere (kunstnere) *
- Styrke lokale musikere/produksjonsmiljø ved bevisst benytte disse i lokale produksjoner
- Gi gode og helst bedre rammevilkår for lag- og foreninger gjennom gode driftstilskudd og tilskudd til arrangementer og prosjekter *
- Opprettholde gratisprinsippet i kommunale bygg og anlegg *
- Bevisst satsing på barn gjennom styrking av kulturskolen som lokalt ressurscenter innen musikk *
- Arbeide for at Sørnorsk Jazzsenter får offentlig støtte i regionen, på samme måte som Sørnorsk Filmsenter, Agder Teater m.m
- Skrive Arendals musikk- og festivalhistorie (nyere tid, rytmisk musikk)

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Bedre differensierte og tilpassede øvingslokaler for kor og korps
- Etablere og tilrettelegge flere øvingsrom for band, hiphop'ere og rappere

*Tiltak hentet direkte fra formuleringer i kommuneplanen.

TILRETTELAGTE FRITIDSTILBUD

Hovedmålsetting:

Lett tilgjengelig kultur og fritidstilbud for alle

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Vi har aktivitet for mennesker med alle typer funksjonshemninger, ulike psykiske problemer og med rusproblemer. For å kunne delta i aktivitetene, trenger man et vedtak fra tjenestekontoret. Unntaket er Klubb Kilden, som er åpent for alle med psykisk utviklingshemning.

Kulturenheten har videre ansvar for:

- Kommunens støttekontaktjeneste (etter lov om kommunale helse og omsorgstjenester)
- Vi har ukentlige gruppetilbud som håndarbeidsklubb, bading, bowling, fotball, håndball, grønn omsorg, aktivitetsgruppe og diskotek. Om sommeren er det et eget aktivitetsprogram
- Sansehuset er kommunens eneste tilrettelagte fritidstilbud for personer med multifunksjonshemninger, men er åpent for alle som har lyst på en opplevelse utenom det vanlige
- Etter Skole Tilbud (EST) er et tilbud for ungdommer som ikke kan være hjemme uten tilsyn etter skoletid
- Arendal kommune tilbyr ledsagerbevis

UTFORDRINGER:

Utfordringene våre består bl.a. i å få grupper med stabilt oppmøte, å rekruttere velegnede støttekontakter og å få engasjert lag og foreninger i arbeidet med å få brukerne inn i ordinære aktiviteter.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Innbyggerne skal i sitt dagligliv ikke møte hindringer som forringer deres livskvalitet. Derfor skal vi arbeide for å fjerne fysiske hindringer og sikre optimal teknisk funksjonalitet
- Tilstrebe universell utforming på kultur- og idrettsarenaer og aktuelle friområder

- Legge til rette for et rikt og variert kulturliv
- Alle skal kunne delta og oppleve et mangfold av kulturaktiviteter

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Holde fokus på universell utforming av friområder og kulturinstitusjoner
- Gjøre informasjon fra oss lettere tilgjengelig for alle via hjemmesiden til Arendal kommune
- Engasjere lag og foreninger i arbeidet med å få brukerne inn i ordinær aktivitet, bl.a. ved stimuleringsmidler
- Etablere flere nye gruppeaktiviteter
- Øke bruken av Sansehuset

Tilrettelagte fritidstilbud: Bowling og bading. Foto: Rutt-Mona Jørgensen

[www.arendal.kommune.no/tilrettelagte fritidstilbud](http://www.arendal.kommune.no/tilrettelagte-fritidstilbud)

www.fritidmedmening.no

www.fritidmedbistand.no

ARENDAL KULTURHUS

Hovedmålsetting:

Tilby innbyggerne i regionen et kvalitativt og bredt kulturtilbud gjennom hele året

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Aust-Agder har en tidsregning som betegnes før og etter Arendal Kulturhus. Huset ble bygget av Stiftelsen Arendal Byselskap som et rent visningshus. Huset har status som regionalt kulturhus.

Det er et sterkt lokalt engasjementet for huset. Dette viser seg i at over 40 % av det som skjer på kultursiden, kommer nettopp fra det lokale kulturmiljøet. Det har vært utvikling fra dag én, og behovet for å kunne øve og spille på en profesjonell scene er stort.

Arendal Kulturhus ønsker å legge til rette for alle typer klubber som eksisterer i regionen. I dag er Arendal

Jazzklubb den klubben med størst kontinuitet.

Konsertene i Café Buen er populære. Publikum har nå forventninger til at det kommer foajékonserter og etterspørselen fra de lokale korps, kor eller andre som måtte ønske å opptre, er økende.

UTFORDRINGER:

Arendal Kulturhus er inne i sitt 8. driftsår og vedlikeholdsbehovet øker. I tillegg til renovering og vedlikehold, er det behov for utskifting/fornyning på mye av det tekniske utstyret.

Den største utfordringen er å opprettholde publikumsoppslutningen. Dette er sårbart i forhold til

hvem av de populære artistene som er på turné og det viser bare hvor viktig det lokale kulturlivet er for opprettholdelsen av kulturhuset.

Arrangement for ungdom er også en utfordring.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

Sikre Arendal Kulturhus et økonomisk fundament for fortsatt å kunne være et regionalt kulturhus med høy kvalitet.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Opprettholde det årlige driftstilskuddet til Arendal Kulturhus
- Etablere et årlig tilskudd til utskifting/fornyning av teknisk utstyr
- Opprettholde støtten til lokale lag og foreninger som arrangerer i kulturhuset samt stimulere til oppsetting av lokale produksjoner
- Bevisst satse på å avholde flest mulig kommunale arrangementer, møter og konferanser i kulturhuset
- Samarbeide om arrangement for ungdom
- Rammebetingelsene til kulturhuset har endret seg med etableringen av Kilden i Kristiansand. Om dette har konsekvenser for drift og programmering ved Arendal Kulturhus bør drøftes av kommunen og kulturhuset i fellesskap

UKM 2012. Foto: Karianne Jørgensen

FOLKEHELSE

Hovedmålsetting:

Folkehelsearbeid - veien til god helse for alle

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Folkehelsearbeidet har som hovedmål å fremme god og rettferdig fordeling av helse. Omkostningene ved tiltak på folkehelseområdet må vi ta i dag. Gevinstene vil vi imidlertid først se lenger fram i tid. Vi må derfor handle nå.

I folkehelsearbeidet, vil den nye Folkehelseloven og samhandlingsreformen være sentrale. Et av målene med reformen er å fremme helse og forebygge sykdom i større grad enn i dag.

Av kommunens folkehelseprogram for 2010-2013, fremgår følgende:

"Folkehelsearbeidet skal være forebyggende og favner langt bredere enn det helsesektoren tar seg av. Arbeidet er tverrfaglig, sektorovergripende og avhengig av politisk forankring og vilje på alle nivåer. (St.meld. nr. 16, Resept for et sunnere Norge Folkehelsepolitikken). Det er på samfunnsområder som skole, barnehager, kultur og samfunnsplanlegging den positive helsen skapes."

Kulturenheten er representert i arbeidslaget knyttet til kommunes folkehelseprogram.

UTFORDRINGER:

Hovedutfordringen er å innarbeide et aktivt folkehelsearbeid ved en samlet tiltakspakke i den totale kommunale samfunnsplanleggingen.

Folkehelseprofilen 2012 for Arendal (ref. Folkehelseinstituttet) viser at kommunen har utfordringer bla. innen disse områdene:

- Flere personer bruker legemidler mot psykiske lidelser enn ellers i landet
- Høy andel som dropper ut av videregående skole
- Høyere arbeidsledighet
- Høyere andel enn landsgjennomsnittet som røyker

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Følge opp kommunens plan for folkehelse
- Folkehelseperspektiv i all samfunnsplanlegging, samt stimulere innbyggere til økt fysisk aktivitet og legge et folkehelseperspektiv til grunn for vår fysiske planlegging

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Frisklivssentralen inkluderes i kommunens kompetansesenter
- Frivillige organisasjoners rolle i folkehelsearbeidet styrkes

- Følge opp nasjonale mål i folkehelsearbeidet. Særlig må tilbudet til barn og unge styrkes ved tilgjengelige lavterskeltilbud, tiltak for redusere bruken av rusmidler og fokus på en bedret psykisk og fysisk helse
- Ha en målsetting om at alle skal drive minimum en time fysisk aktivitet pr. dag
- Folkehelseperspektivet skal legges til grunn i alt planarbeid, viktig med tverrsektoriell planlegging
- Gjennom kampanjer, råd og veiledning påvirke borgerne til å gjøre sunne valg enklere, innen risikofaktorer som tobakk, alkohol, usunt kosthold, fedme og fysisk inaktivitet
- Iverksette tiltak som reduserer psykiske lidelser/plager
- Bidra aktivt til samarbeid for folkehelse på Agder på tvers av kommunegrensene
- Tiltak innen kultur og idrett må ses i sammenheng med folkehelse- og forebyggingsarbeidet
- Viktig med videreføring og styrking av kommunens satsing på "kultur i omsorg" i samarbeid med frivillige
- Årlig utarbeide handlingsplaner for folkehelsearbeidet. Ansvar påhviler folkehelsekoordinator/tverrfaglig arbeidsgruppe/arbeidslag

KULTURARV OG LOKALHISTORIE

Hovedmålsetting

Gjøre vår felles kulturarv synlig og tilgjengelig for alle

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Kulturenheten gir tilskudd til driften av de tre lokalmuséene Arendal bymuseum/Kløckers hus, Bomsholmen fløtningsmuseum og Eydehavn museet, samt til Aust-Agder kulturhistoriske senter (AAKS), til bygdebøker og til frivillige lag og foreninger.

Strategisk plan "Fra kulturminner til levende historie" 2010-14 ble vedtatt i bystyret i mars

2009. Målsetningen er blant annet aktivt bruke kulturminner i formidlingsøyemed samt i nærings- og stedsutvikling. Som et resultat av planen har vi begynt med kulturløyper, mosjons- og beinveier (brosjyre og nettbasert), historisk kabaret, vist i Bakgården og vandreteater i historisk ånd. Dette har vært svært populære tilbud for både skoleklasser, voksne, turister og fastboende. Også de tradisjonelle kulturlunsjene med aktuelle historiske tema, er godt mottatt.

Kulturenheten har videre ansvar for følgende:

- Kulturenheten har fra 2012 fått driftsansvaret for Arendal gamle rådhus - byens rådhus i perioden 1844-2004. Bygningen ble oppført i årene 1812-1815. Den er fredet. Portrettsamlingen er Norges største med ca. 120 bilder
- Sekretariat for kommunens navnekomite
- Høringsinstans i en del plansaker: Kulturvern er sektorovergripende og det er naturlig å samarbeide med andre fagenheter i kommunen og kommunens historielag
- Sekretariat for Prosjektet Arendal by- og regionhistorie 2023. Prosjektet skal bli et moderne historiebokverk for det regionale området som utgjør Arendal kommune i dag. Bokverket skal omfatte fire bind i perioden fra første bosetting til ca. 2023, året da Arendal by har 300 års jubileum

Bomsholmen fløtningsmuseum. Foto: Karl Ragnar Gjertsen

Kløckers Hus / Arendal Bymuseum. Foto: Vidar Aas

UTFORDRINGER:

I Arendal er det registrert 4943 bygninger som er oppført før år 1900. Bygningene utgjør en svært viktig del av Arendals identitet og kulturhistorie. Gjennom kommunedelplan for Bevaring (2003) har bystyret vedtatt føringer for hvordan denne kulturarven skal forvaltes. Kommuneplanens arealdel har derfor avsatt 66 geografiske områder med hensikt å bevare disse bygningsmiljøene.

Store deler av bykjernen i Arendal (murbyen og Tyholmen) er i Riksantikvarens NB- register angitt som bymiljø av nasjonal kulturhistorisk interesse. For å sikre en best mulig forvaltning av denne fysiske kulturhistorien har bystyret vedtatt at det som en del av Byplan Arendal 2023 skal gjennomføres en kulturhistorisk stedsanalyse av sentrum i tråd med Riksantikvarens anbefalte DIVE-metodikk.

Det er viktig å ivareta den verdi som felles kulturhistorie og kulturarv er for lokal identitet og framtidig utvikling. En stor utfordring er å tilgjengeliggjøre dette, bla. mener vi det er nødvendig å åpne opp Arendal gamle rådhus for publikum.

AAKS er vårt største satsingsområde innen kulturvern i årene som kommer. Et nytt flott bygg gir oss muligheten til å satse sterkere på kulturvern, få frem nye prosjekter innen "Levende historie" og knytte til oss nye brukergrupper.

Eydehavn museet. Foto: Vidar Aas

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Gjøre kulturminner og kulturarv synlig og tilgjengelig og bidra til at vår lokale historie blir levendegjort. Bygge oppunder lokale museer, kirkebygg og øvrige kulturminner.
- Etablere samarbeidsstrukturer med Aust-Agder kulturhistoriske senter (AAKS) for å utvikle og tydeliggjøre satsingsområder og tilbud til innbyggerne.
- Arbeide for at AAKS etter utbygging får rolle som landsdelssenter for kulturminnevern.

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Videreutvikle kultur- og mosjonsløyper/ beinveier i sentrum og distriktene i samarbeid med helsenettverket, planavdelingen og historielagene
- Samarbeide med lokalmuseene, lag og foreninger om formidling av kulturhistorie og kulturminner
- Formidle (eks. gjennom foredrag, artikler, brosjyrer m.m) materielle og immaterielle kulturminner i hele kommunen, herunder kirker, kulturbygg og bygninger av historisk verdi. Også fokusere på den kulturhistoriske betydningen av at byggeskikk og bevaringsverdig arkitektur blir ivaretatt i kommunen
- Gjennomføre en kulturhistorisk stedsanalyse

Foto: Hans Olav Stegarud, Aust-Agder fylkeskommune

av sentrum i tråd med Riksantikvarens anbefalte DIVE-metodikk

- I arbeidet med Byplan Arendal 2023 – vurdere hva eller hvilke steder i sentrum som bør løftes frem som "fyrtårn". Statens hus på Tyholmen må vurderes vernet.
- Lage oversikt/informasjon om kommunens uthavner og stedsnavn på kommunens hjemmeside
- Fortsette med lokalhistoriske vandringer i sentrum
- Gjøre Arendal gamle rådhus mer tilgjengelig for publikum - herunder også portrettsamlingen
- Flaskeskutesamlingen - samarbeide med Kløckers hus for synliggjøring/markedsføring av samlingen
- Videreføre prosjektet Arendal by- og regionhistorie 2023. Budsjettposten må økes i samsvar med bystyrevedtaket. Bøkene – i alt 4 bind – planlegges utgitt fortløpende frem mot 2023
- Sluttføre bygdebokprosjektene på Tromøy og i Flosta. Krever tilskuddsmidler
- Fokuserer på samarbeid med Aust-Agder kulturhistoriske senter (AAKS) for tilrettelegging av gode tilbud til kommunens innbyggere og medvirke til at nytt museums- og arkivbygg blir et landsdelssenter for kulturminnevern. Benytte kompetansen ved det nye senteret i arbeide med synliggjøring av Arendal – og regionens historie
- Utarbeide kulturminneplan - som også omfatter bevaringsverdige parker, hager og alleer, herunder registrering av kulturminner
- Vurdere varig vern av Traumabakken

KULTUR OG NÆRING

Hovedmålsetting

Arendal skal satse på utvikling av kultur – og næring

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

"Kulturnæringene og kulturbasert næringsliv er gode eksempler på områder i økonomien som kan bidra til mer kreativitet og innovasjon i hele samfunnet". (Handlingsplan for kultur og næring fra Nærings- og handelsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Kultur- og kirkedepartementet 2011).

Kulturnæringene omfatter skapende kunstnere, kulturbaserte bedrifter – som for eksempel bokbransjen, musikkproduksjon, festivaler; reiseliv, arkitektur; design med mer.

I Stortingsmelding for Kultur og næring (2005) gis det et helhetlig perspektiv på forholdet mellom kultur, næring og samfunnsbygging. Det pekes på at regjeringen med meldingen ønsker å synliggjøre hvilke funksjoner kunst og kultur har i dette skjæringspunktet. Kultur kan være en drivkraft i den økonomiske utviklingen.

Vi har i Arendal kommune hatt et langt og nært samarbeid med næringslivet når det gjelder utvikling av enkelte produkter slik som festivaler; opprettelse av nytt kulturhus med mer.

De store festivalene Canal Street og Hovefestivalen har vært med på å styrke det positive omdømmet til Arendal, vekke stolthet, utvikle et viktig kompetansemiljø og ikke minst skapt økonomiske ringvirkninger for næringslivet i regionen. En ringvirkningsanalyse fra Agderforskning ("Ringvirkninger av fem festivaler på Sørlandet",

2009) viser at de store kulturarrangementene sees på som viktige for Arendals fremtid som attraktivt ferie og bosted og har en positiv effekt på næringslivet i Arendal.

I 2010 tok de tre store festivalene, NGP, Canal Street og Hovefestivalen initiativ til et nettverk mellom festivalene og kommunen for å se på fremtidas samarbeid. I dette nettverket er også representanter fra næringslivet med samt Arendal By og Arendal Kulturhus. Målsettingen er blant annet å bruke store begivenheter som utviklingskraft for kommunen, utnytte hverandres kompetanse og omsette den til

nytte for kulturlivet i Arendal året rundt. Arendal Live forum, Arendal Live Academy og Vinterfestivalen er resultater av dette.

Arendal Festival Supply A/S (AFS) eies av NGP, Hovesfestivalen og Canal Street og Arendal kommune i felleskap. AFS ble etablert på et idealistisk grunnlag med fokus på å fremme klimasmarte løsninger gjennom å tilby kortreist utstyr til kulturarrangementer og festivaler i regionen. AFS leier ut gjerder; toaletter; el-biler med mer.

I 2006 var det 790 personer sysselsatt i Arendal innenfor feltet kreative næringer (Rapport "Kreative

næringer i Arendal, kartlegging og potensial", Agderforskning 2006), i dag sannsynligvis flere. Arendal med sine festivaler, som er helårsbedrifter, en helårlig musikkby med mange musikere, et utrolig potensiale innenfor historie –og kulturvern, ligger godt til rette for å satse bredere på nettopp dette feltet. "Opplevelsesøkonomien handler bl.a om å imøtekomme de behov turistene har: Behovet for å overraskes, underholdes, begeistres og innvolvers gjennom opplevelser; underholdning og kulturtilbud blir viktigere" - Regjeringens nye reiselivsstrategi 2012 fremhever at næringsutvikling med basis i kulturminner kan bidra til verdiskaping i reiselivet og at slik næringsutvikling kan også bidra til å ta vare på det mangfoldet kulturarven har. Ofte er opplevelsene turistene etterspør også attraktive tilbud for lokalbefolkningen.

UTFORDRINGER:

Opplevelsesindustrien er en hurtigvoksende næring. Det kreves kompetanse, samarbeid og tilrettelegging for å utnytte dette potensialet. Det er viktig å få på plass gode samarbeidsformer mellom kultur, kunstnere, reiseliv og næringsliv. Unge mennesker som er i ferd med å etablere kulturbedrifter er en viktig målgruppe. Det må legges til rette for at de skal få et godt grunnlag for å drive sin kunstneriske virksomhet samtidig som de får et bedre grunnlag for å øke verdiskapningen i bedriften.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Arendal er en moderne fremtidsrettet kommune i en verden i endring
- Styrke Arendal som opplevelsesby og reisemål
- Ta vare på utviklingspotensialet i de store begivenhetene

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Videreutvikle samarbeid mellom kultur, næringsliv og organsiasjonslivet gjennom blant annet Arendal Live
- Etablere et tettere samarbeid om felles strategi for kultur- og reiselivssatsing

- Gjøre byens attraksjoner og severdigheter mer tilgjengelig for turister og innbyggere (øke åpningstider, tydeligere skilting og bruk av nye informasjonskanaler, nett og applikasjonsbaserte løsninger)
- Legge til rette for produktutvikling og etableringer i opplevelsesindustrien. Herunder nye selskaper som profesjonaliserer musikknæringen i kommunen

- Arbeide aktivt med publikumsstrategier (eks. Arena Usus-programmet der mange Arendalsbedrifter er med)
- Utrede muligheten for et kompetansesenter som skal bidra til å videreformidle og øke kompetansen innenfor opplevelesnæringen i regionen, blant annet tilby kurs og kompetansehevende aktiviteter for næringen
- Videreutvikle det regionale samarbeidet

Sørlandets Båtmesse. Foto: Øvind Berg

PARK OG FRILUFTSLIV

Hovedmålsetting:

Rekreasjon, aktivitet og opplevelse for alle

BESKRIVELSE FAGOMRÅDE:

Friluftsliv og tilgang til park- og friareal er viktig grunnlag for god livskvalitet, bedre helse og økt trivsel.

Allemannsretten - retten til fri ferdsel og opphold i utmark - utgjør fundamentet for våre friluftstradisjoner. Systematisk sikring av areal langs sjøen, både i ubebygde og bebygde områder er særlig viktig for å ivareta friluftslivet og allemannsretten.

I folkehelsearbeidet og samhandlingsreformen fremheves muligheten til trening og fysisk aktivitet som avgjørende for helsen. Viktige tiltak er sikring av nære friluftsområder/tilgang til grønne lunger, opparbeiding og vedlikehold av turveier/turstier.

Kulturenheten har videre ansvar for:

- Generell friluftspolitikk og forvaltning av Friluftsløven

- Sikring av aktuelle friområder (grønnstrukturplanen), primært ved eiendomsoverdragelse
- Drift av kommunens parkområder, friområder, badeplasser, turløyper samt Skjærgårdsparken, har her flere samarbeidsavtaler med lag og foreninger

UTFORDRINGER:

Hovedutfordringene er ivaretagelsen av det fysiske grunnlaget (nødvendig areal) for å utøve friluftsliv, nært der folk bor, samt tilgjengeligheten til slike areal, og sikre større sammenhengende turområder i rimelig nærhet fra sentrum og tettsteder.

Presset på kystsonen er sterkt og områder for allmennheten begrenses stadig med ulik privatisering (nedbygging, sjikanøse stengsler og lignende). Saker angående sjikanøse stengsler er krevende (Friluftsløvens § 13).

I tettbebyggelsen i pressområder ligger utfordringen i å sikre for friluftsliv i konkurranse med samfunnets behov for vegutbygging, bolig- og næringsutvikling m.v. Utenfor tettbebyggelsen er det oftest gode muligheter for tilgang til naturmark. Utfordringen er å tilrettelegge for tilstrekkelig med parkeringsplasser og merking av turstier og turløyper. I bysentrum er utfordringen å tilrettelegge for gående/syklende, sikring av beinveier og trafikk sikre tilførselsveier ut til de større sammenhengende turområdene.

Stølsviga. Foto: Terje Eikin

Foto: Terje Eikin

Å utvikle byen som rekreasjons- og turområde er viktig for å skape en levende by, men også viktig tilrettelegging for byen som bosted. Byplan Arendal 2023 er igangsatt som en tematisk kommunedelplan for en helhetlig byutviklingsstrategi.

Det vil være helt nødvendig i årene framover å øke drifts- og vedlikeholdsmidlene, slik at kommunen kan ta "vare" på investeringene innen park og friluftslivsområdet på en fullgod måte.

KOMMUNEPLANENS FØRINGER:

- Sikre og tilrettelegge nye og eksisterende friområder i henhold til kommunens grønnstrukturplan
- Forhindre gjengroing av viktige friluftsområder
- Videreutvikle kyststier i Arendal gjennom ulike delprosjekter
- Ved utbygging av større boligfelt skape tilknytning til eksisterende turløypenett

Skitur på Spornes. Foto: Terje Eikin

DETTE VIL VI (DRIFT):

- Revidere grønnstrukturplanen av 2005, der bl.a. behovet for "markagrenser" vurderes innført
- Påse ivaretagelse av grønne verdier i all planlegging
- Tur- og rekreasjonsområdene i bymarka må sikres i forbindelse med detaljplanleggingen av ny tilferdselsvei Krøgenes–E18 og ny E18. Løypeforbindelse Arendal Øst–Granestua må sikres
- Aktiv deltakelse i Byplan Arendal 2023
- Samarbeide med Grimstad kommune om å sikre turstier, turveier og evt. ridestier i grenseområdet (Engene og Birketveit) mellom Arendal og Grimstad med tilknytning til turløypenettet i Fevik-marka
- I kommunens folkehelsearbeid, inngår et aktiv friluftsliv, som en viktig faktor
- Sikre allemannsretten, bl.a. med aktiv oppfølging av henvendelser angående sjikanøse stengsler og årlig annonsering om at folk kan henvende seg om "mulige" sjikanøse stengsler
- Bidra til at det dannes flere foreninger som – Hoves Venner – for flere offentlige friluftslivs- og turområder i kommunen
- Bidra bl.a. økonomisk til lag og foreningers arbeid med å tilrettelegge for turstier og turveier
- Videreføring av estetisk utviklingsplan for Arendal sentrum i samarbeid med Arendal By AS
- Ved boligutbygging i området ved Longum Park, vurdere sammen med utbygger om det er tjenlig rent friluftsmessig med en bro over Longumvannet
- Videreføre avtalene med Friluftsrådet Sør, Øynaheia løypelag og fortsatt ha avtale med IK Grane Orientering og samarbeidende idrettslag
- Bidra til utarbeidelse av turkart for Arendal

DETTE VIL VI (INVESTERING):

- Saltrød/Enghaven - turløype med lys (2,4 km)
- Bygge rundturløype med lys, ut fra Arendal idrettspark, der første del utgjør ny del av Tveitenløypa
- Bygge rundløype med lys ut fra Arendal idrettspark, for bl.a. rullestøyer, rullestolbruk og lignende
- Bygge turløype med lys fra Harebakken til Myra (avklaring med ny E-18)
- Ny lysløype fra Biefeltet til Stoa (rundløype). Etableres i forbindelse med utskifting av kommunaltekniske anlegg
- Bygge om og gjøre Asdal lysløypa lengre
- Vurdere og evt. utvide parkeringsplassene ved Tveiten og Granestua
- Årlig avsette midler til sikring og tilrettelegging av friluftslivs- og friområder
- Friisøya, iverksette tiltak i henhold til godkjent plan for tilrettelegging
- I samarbeid med Hove drifts- og utviklingsselskap AS øke standarden på Hove turområde
- Aktuelle friluftslivsområder på Tverrdalsøy må sikres for allmennheten. Deler kan vurderes som en del av Kyststiprosjektet
- Sammen med Tromøy historielag, bidra til at turvei Hefte–Skare blir realisert
- Arbeide for å sikre en grønn akse med turvei fra Barbu langs Barbuelva til Bomuldsfabriken Kunsthall
- Sikre og utvikle gode leikeplasser i nye og eksisterende boligområder. Dette betinger økte ressurser

IDRETT OG FYSISK AKTIVITET

Hovedmålsetting:

Idrettsglede for alle

INNLEDNING OG BAKGRUNN FOR PLANEN:

Gjeldende kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet inkludert friluftsliv, folkehelse og kulturbygg med handlingsprogram utgår i 2012. Planen må innen utgangen av 2012 revideres for perioden 2013-2016.

Revidert plan omfatter kun idrett og fysisk aktivitet. Øvrige tema, omtalt i forrige plan, tas opp i kommunedelplan for kultur for øvrig. Det er et vilkår at alle anlegg det søkes om spillemidler til er med i en kommunedelplan.

BESKRIVELSE AV NÅ SITUASJONEN I KOMMUNEN - UTFORDRINGER:

Anleggsutviklingen innenfor kultur- og idrettsfeltet er positiv. Det er bygget nye ordinære anlegg og bygd om ordinære anlegg i regi av idrettslag og kommunen.

Hove Tri. Foto: Vidar Aas

Disse er lokalisert i hele kommunen, med en svært sterk satsing på nye anlegg i Arendal idrettspark. Nærmiljøanlegg er bygd i stort omfang det siste tiåret, for det meste lokalisert i skolenes utomhusareal. Disse blir brukt også av barn og unge i skolenes nærmiljøer utenom skoletiden. I kommunen er 33 av Norges Idrettsforbunds (NIF) 54 sær idretter representert med egne idrettslag. Disse er registrert i NIF via Arendal idrettsråd. Tilbudet innen sær idrettene golf og ridning gis av idrettslag tilknyttet idrettsråd i nabokommuner. Det samme gjelder motorcross, der ca. 70 – 80 % av medlemmene i Froland Motorcrossklubb bor i Arendal. Disse lagene får også driftsstøtte fra Arendal kommune. Enkelte sær idretter som har en forholdsvis sterk posisjon i andre deler av landet, har ikke tilbud i Arendal. Disse er i hovedsak bandy, ishockey, skiskyting, bryting, boksing og volleyball. I kommunen er det også flere organisasjoner utenfor NIF som har fysisk aktivitet som sin målsetting. Idrettsutøvere og lag markerer Arendal på et nasjonalt nivå innenfor flere sær idretter.

Svært mange barn og yngre ungdom deltar i den organiserte idretten, mens frafallet i ungdomsårene er høy her som i landet for øvrig. Voksne utøver oftest sin aktivitet på kommersielle arenaer eller uorganisert. En av de største utfordringene er at for mange er inaktive uavhengig av alder. Langt flere burde være fysisk aktive, særlig i forhold til bedre folkehelse og en merkbart uheldig vektøkning. Kommunen har en positiv befolkningsutvikling. Boligbyggingen er fortsatt høy i kommunen, og gjeldende kommuneplan legger til grunn fortsatt høy boligbygging. Kommunen må imidlertid i sterkere grad ved ny felt boligutbygging sette av areal til ulike idrettsanlegg og aktivitetsflater utover ordinære grøntareal og leikeområder. I tillegg må det sikres utbygging av løyper med lys og god standard på turstier og turveier i nærmiljø. Særlig må det avsettes grønne lunger for turveier /turstier ut til større sammenhengende turområder og turveier. Dette øker mulighetene for innbyggernes fysiske aktivitet, noe som er svært viktig i et folkehelseperspektiv.

KOMMUNENS IDRETTSPOLITIKK:

Kommunens idrettspolitik er "idrett for alle". Idrett og fysisk aktivitet for alle er viktig grunnlag for god livskvalitet. Det betinger en aktiv kommune og aktive og nyskapende idrettslag. Særlig er det høyt prioritert aktivisering av barn og unge. I kommuneplanen er gratisprinsippet nedfelt, en svært viktig faktor for idrettens rammevilkår. Det er videre nedfelt at det skal gis gode og helst bedre vilkår for lag og foreninger gjennom driftstilskudd og tilskudd til arrangementer og prosjekter. Kommunen legger til grunn å ha et godt samspill mellom kommunen og det organiserte idrettslivet. Muligheten til trening og konkurranser er helt avgjørende. Det betinger gode rammevilkår for idrettslagene og gode og varierte idrettsanlegg. I nært samarbeid med idrettslagene, vil kommunen bidra til å utvikle gode aktivitetstilbud der alle skal ha mulighet til

å utøve idrett ut fra sine muligheter, ønsker og behov. I nært samarbeid med Arendal idrettsråd vil kommunen utvikle eksisterende og nye aktiviteter som hindrer et høyt frafall i ungdomsårene.

Kommunen understreker og oppfordrer den organiserte idretten å tilstrebe og være en arena for lek, spenning, utfordringer, opplevelser og mestring. Bredde er viktig. Dette utelukker ikke at kommunen legger forholdene til rette for og stimulerer til toppidrett. Gode resultater gir kommunens innbyggere stolthet og glede.

Kommunen legger til grunn i sitt idrettsarbeid, et nært samarbeid med Arendal idrettsråd, med grunnlag i Samarbeidsavtalen av 2010. Samarbeidet er helt avgjørende for en samforståelse om den organiserte idrettens situasjon, utvikling og utfordringer. Dette er viktig for å ha gode og fungerende idrettslag og en total framtidsrettet idretts- og anleggspolitikk. For friluftsliv, folkehelse og kulturbygg vises det til planen for øvrig.

Arendal og omegn kunstisbane. Foto: Vidar Aas

RESULTATVURDERING AV FORRIGE PLAN – 2009 – 2012

Revideringen skal inneholde en resultatvurdering av fireårsperioden 2009 – 2012. Den skal oppsummere utviklingen i perioden og redegjøre for hva som er gjennomført, samt drøfte hvordan planen har fungert som et politisk og administrativt styringsverktøy.

STATUS KOMMUNALE ANLEGG – OPPFØLGING FORRIGE PLAN:

1. Arendal idrettspark

Idrettsparken er utbygd i hovedsak med de anleggene/hallene, som planen tilsier. Bystyret vedtok i møte 17.06.2010 nevnte utbygging::

- 2 normal haller, som kan omgjøres til en kamp- og storhall/turnstevner
- Turnhall
- Tennishall
- Treningssenter
- Kontorer for Aust-Agder idrettskrets
- Ny kunstgressbane
- Klatrevegg i tennishallen
- En rekke nærmiljøanlegg

Flerbrukshallen har innretninger og utstyr for håndball, innebandy, basket, volleyball, badminton og bordtennes.

Trim- og skiløype er ikke bygd. Visse forberedende tiltak er gjort i plansammenheng for en rundløype med lys og en rulleskiløype. Likeså det å gjenopprette turløypa fra Myra til Harebakken og da med lys.

2. Stuenes stadion – kunstgressbane

Tiltaket er ikke gjennomført. Bystyret vedtok imidlertid i møte 26.05.2011 at banen må sees som del av uteområdet til skolen. Banen bygges nå om til kunstgressbane med lys og med et del anlegg for friidrett i kommunal regi. Det er avklart at nevnte utbygging er del av 1. byggetrinn. Det forutsettes et samarbeid med IL Sørjell.

3. Nedenes kunstgressbane

Tiltaket er ikke gjennomført.

4. Saltrød/Eydehavn – turløype med lys

Tiltaket er ikke gjennomført. Bystyret bevilget imidlertid i handlingsprogrammet for 2012-2015 kr 3.5 mill. over årene 2012 og 2013 til helårs lysløype Saltrød – Songe. Planarbeidet av turløypa inkl. parkeringsplass er iverksatt, men endelig trase må sees i sammenheng med endelig trasevalg for ny tilførselsesvei fra Krøgenes til ny E18.

5. Bjønnes idrettsbygg

Bjønnes Stadion ble ombygd fra gressbane til kunstgressbane, inklusiv stabilisering av grunnen, til en kostnad av ca. kr 19 mill. Det ble ikke bygd nytt idrettsbygg som påtenkt. Eksisterende idrettsbygg ble renoveret av IK Grane/fotball og framstår nå som fullt brukbar for årene framover.

6. Asdallhallen

Tiltaket er ikke gjennomført. Bystyret bevilget imidlertid i handlingsprogrammet for 2012-2015 totalt kr 21 mill. over årene 2012, 2013 og 2014. Sammen med spillemidler, er dette kanskje tilstrekkelig for å fullføre anlegget.

ØIF Arendal. Foto: Vidar Aas

STATUS IDRETTSLAGSEIDE ANLEGG - OPPFØLGING FORRIGE PLAN:

1. Slaabervig Seilsenter
- Arendals Seilforening

Tiltaket er ikke gjennomført.

2. Sandnes kunstgressbane - Østre
Tromøy trim- og idrettsklubb

Tiltaket er gjennomført med stor kunstgressbane
og sterk dugnadsinnsats fra idrettslaget.
Kommunen støttet med kr 1,3 mill.

3. Asdal kunstgressbane
- Øyestad IF

Tiltaket er gjennomført med stor kunstgressbane
og sterk dugnadsinnsats fra idrettslaget.
Kommunen støttet med kr 1,3 mill.

4. Strengereid grendehus/
flerbrukshall - Strengereid IL og
Strengereid krets Vel

Tiltaket er gjennomført med sterk dugnadsinnsats
fra lokalsamfunnet. Kommunen støttet med kr
250.000,-

5. Vatnebubanen – grusdekke -
Flost IL

Tiltaket er ikke gjennomført. Idrettslaget
har planer om å bygge om grusbanen til en
kunstgressbane. Det planlegges også bygging av
klubbhus.
Kommunen har til nå støttet nevnte planlagte
utbygging med kr 750.000,-.

6. Flerbrukshall Hove - IF
Trauma og Hove drifts- og
utviklingsselskap

Tiltaket er ikke gjennomført.

7. Rykene Stadion – redskapsbod -
Rygene IL

Tiltaket er under bygging. Idrettslaget har bygd
om gressbanen til en stor kunstgressbane, med
sterk dugnadsinnsats fra idrettslaget.
Kommunen støttet bygging av kunstgressbanen
med kr 1,3 mill.

8. Arendal idrettspark –
utendørs basketballbane

Tiltaket er gjennomført i kommunal regi, som
del av utomhusarealet til Sør Amfi og Sam Eyde
videregående skole.

9. Klubbhus Myra - Myra ungdoms-
og idrettslag

Tiltaket er ikke gjennomført.

10. Vatnebubanen – klubbhus -
Flost IL

Se pkt. 5.

11. Kjenna lysløype – rehabilitering -
IF Trauma

Tiltaket er gjennomført med sterk dugnadsinnsats
fra idrettslaget.

12. Skileikanlegg - Rygene IL

Tiltaket er bygd.

13. Lagerbygg - Arendal kajakkklubb

Tiltaket er gjennomført som et lagerbygg for
kajakker/båter.

14. Granestua – IK Grane

Tiltaket gjennomført med tilskudd fra kommunen.

15. Skytebane - Ugland skytterlag

Tiltaket er ikke gjennomført. Et aktuelt sted –
Snøreismyr – ble nedstemt av bystyret. Nytt
skytebaneutvalg skal nedsettes.

16. Andre gjennomførte tiltak i
forrige periode

- a) Nedeneshallen/kommunen – utvidelse av hallen
i lengderetning, større publikumskapasitet, ØIF
Arendal skulle spille i Postenligaen
- b) Enghaven – Birkenlund lysløype/kommunen
– ny turløype med lys fra Enghaven. Ny
parkeringsplass på Enghaven bygges
- c) Sandnes lysløype/Østre Tromøy Tromøy trim-
og idrettsklubb – rehabilitering av lysløype
- d) Nærmiljøanlegg – en rekke ulike
nærmiljøanlegg er bygd i løpet av forrige
periode, særlig som aktivitetsanlegg i skolars
utomhusområde/skolegårder
- e) O-kart/ IK Grane Orientering – Myra-Heidalen
og Uglebo og O-kart/Øyestad IF allianse
orientering – Nævisdal
- f) Flosta Trialbane/Flosta Trialklubb – treningsbane
- g) Arendal Ro- og Kajakksenter/Arendals
Roklubb og Arendal Kajakklubb – renovering

Planen som politisk og administrativ styringsverktøy
har virket positivt. Dette bekreftes også av
resultatvurderingen. Den viser at hoveddelen av
kommunale og idrettslagseide anlegg er gjennomført.
Kommunale anlegg som ikke er gjennomført har sin
hovedårsak i manglende bevilgning. Utbygging av
Arendal idrettspark har vært krevende økonomisk.
Andre planlagte kommunale anlegg, er derfor blitt
utsatt.

Når det gjelder idrettslagseide anlegg som ikke er
gjennomført, er hovedårsaken reguleringsmessige
årsaker. Dette gjelder for eksempel Slaabervig
Seilsenter og ny skytebane for Ugland skytterlag.

ANALYSE AV BEHOV FOR AKTIVITET OG ANLEGG:

Kommunen har en rimelig god dekning av anlegg for ulike særvidretter; hvor kommunen er eier/drifter eller et idrettslag er eier/drifter. Anleggskapasiteten for bl.a. hallidretter økes med Sør Amfi i Arendal idrettspark og Asdalhallen.

I de seinere årene er flere nye anlegg, særlig kunstgressbaner; blitt bygd i regi av idrettslag som del av skolenes utomhusareal. En slik samlokalisering må fortsette der det er naturlig. Det gir felles fordeler både når det gjelder utnyttelse og driftsutgifter. Noen typer anlegg er mer kostnadskrevende og/eller befolkningskrevende enn andre anlegg og som flere kommuner bør gå sammen om å løse. Samarbeid kan øke muligheten for at anlegget bygges og at idretten får dekket sitt behov. Slike anlegg kan ytes et ekstra spillemiddeltilskudd på 20 % av ordinær tilskudds sats. De to idrettskretsene på Agder har for eksempel pekt på et regionalt samarbeid når det gjelder bygging av en friidrettshall for Sørlandet.

Forskning viser at den fysiske aktiviteten i fritiden det siste tiåret har økt, men fremdeles er en fjerdedel av borgerne inaktive (Kilde: "Folkehelsearbeidet – veien til god helse for alle" - utgitt av Helsedirektoratet i 2010). De mest populære aktivitetsformer er friluftslivsaktiviteter og egenorganisert utholdenhets- og styrketrening. Andelen som bruker tradisjonelle idrettsanlegg har ikke økt og for noen anleggstyper har bruken stagnert.

Bruken av turstier/turløyper; private helsestudio/ treningssentre, vekt- og styrketreningsrom og lysløyper har en markert økning det siste tiåret. Fysisk aktivitet finner i økende grad sted utenfor idrettens tradisjonelle anlegg og organisasjoner.

Det må være et mål at aktiviteten i alle aldersgrupper økes og at frafallet fra idretten for ungdommen reduseres. Dette er viktig også i et folkehelseperspektiv.

Ut fra en totalvurdering er anleggssituasjonen i kommunen rimelig god, men for visse særvidretter eller

aktiviteter kan situasjonen bedres. Eksempler på dette er: kampsport/er; svømming, ishockey, curling, langrenn/ rullerulleskøyte, friidrett, klatring.

Kommunen sammen med den organiserte idretten og andre aktuelle organisasjoner må ha særlig ha fokus på:

- Øke antallet i alle aldre som er fysisk aktive, også begrunnet ut fra et folkehelseperspektiv
- Redusere frafallet fra den organiserte idretten
- Legge til rette for at idrettslagene har gode trenere og trenerutviklere
- Tilrettelegging for fysisk aktivitet i oppvekstområdene med anlegg, turløyper og friområder og bl.a lavterskeltilbud

- Legge til rette for små og utradisjonelle idretter og aktiviteter
- Stimulere ungdom til å påta seg styre- og tillitsverv i den organiserte idretten

Skagerrakmila. Foto: Vidar Aas

HANDLINGSPROGRAM 2013 – 2016 - IDRETTSPOLITIKK

Kommunens idrettspolitikk for perioden tar utgangspunkt i gjeldende kommuneplan og i den nasjonale idrettspolitikken med lokale tilpasninger. Følgende punkter er føringer for arbeidet i programperioden:

- I samarbeid med Arendal idrettsråd - ut fra Samarbeidsavtalen – styrke og utvikle den organiserte idretten, som preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd
- Fortsatt yte tilskudd til at Arendal idrettsråd gis grunnlag for å kunne ha daglig leder i størst mulig stilling

- Påvirke at den organiserte idretten har særlig fokus på økt rekruttering blant barn og unge, der konkurranseaspektet er nedtonet, samt redusere frafall blant ungdom. Idrettsskolenes tilbud er her viktig både for rekruttering og for å danne gode vaner for fortsatt aktivitet
- Bidra til etablering av små og utradisjonelle idretter/aktiviteter – viktig for bredde og mangfold
- Stimulere idrettslag til å ha treningstilbud som er likeverdige i forhold til private treningssentre
- Ha øremerkede midler overfor idretten for tilbud til spesielle grupper

- Medvirke til at kroppsøvningsfaget i skolen gir et godt grunnlag for at barn og unge fortsetter å være fysisk aktive
- I samarbeid med den organiserte idretten bidra til bedret folkehelse, gjennom gode og attraktive mosjonsaktiviteter for å nå målene om 30 til 60 minutter daglig fysisk aktivitet
- Opprettholde gratisprinsippet i kommunale bygg og anlegg for alle lag og foreninger, jfr. gjeldende kommuneplan. Det skal ikke betales leie for kamper, arrangementer og lignende
- Fremtidig struktur på kommunens bade- og svømmeanlegg må avklares

Sandhåndball, turnering på Hove. Foto: Vidar Aas

- Positiv til at det avholdes landskamper og større stevner m.v. i kommunen, der gratis leie legges til grunn og der kommunen evt. kan bidra økonomisk eller praktisk i gjennomføringen
- Legge til rette for bruk av Sør Amfi som konsert- og arrangementsarena
- Gi gode og helst bedre rammevilkår for idrettslag, bl.a. gjennom å øke driftstilskuddet og særlig til de idrettslagene som drifter egne anlegg
- Øke drifts og investeringsrammene for de kommunale idrettsanleggene
- Videreføre tilskuddspraksis til særiddrettslag i nabokommuner, dersom tilbudet mangler i kommunen
- Gi fortsatt investeringstilskudd til idrettslag som bygger og rehabiliterer egne anlegg. Nye anlegg bør normalt lokaliseres til oppvekstsentra
- Innføre stipendordning og sponsoravtaler til idrettsutøvere og lag som vil videreutvikle sitt talent eller idrettslige nivå

Arendal og omegn kunstisbane. Foto: Vidar Aas

- Bidra til at idrettslagene har gode trenere og trenerutviklere. Særlig motivere ungdom til å bli ledere og trenere
- Anleggssituasjonen for friidretten avklares – avklare lokalisering av lokale og evt. regionalanlegg
- Vurdere behov for regionalt anlegg for enkelte særiddretter
- Samarbeide med fylkeskommunen om tilrettelegging for valgfagtilbud innenfor flest mulig særiddretter og etablering av toppidrettslinje ved Sam Eyde videregående skole
- Igangsette reguleringsarbeid for tomt til "sportell/overnattingssted" tilknyttet Arendal idrettspark til bruk ved for eksempel treningssamlinger og som studenthybler for utenbys elever som er elever ved Sam Eyde videregående skole
- Bidra aktivt i samarbeid med idretten, Kompetansesenteret for idrett i Agder (KIA), Universitetet i Agder (UiA) og Olympiatoppen til å få etablert et regionalt toppidrettsenter på Sørlandet med lokalisering i Arendal

HANDLINGSPROGRAM 2013 – 2016 - FOR ANLEGG OG OMRÅDER:

KOMMUNALT EIDE ANLEGG:

- Stuenes stadion – ombygging av naturgress- til kunstgressbane
- Stuenes stadion – bygging av del anlegg for friidrett
- Sør Amfi – sosialt rom
- Skatehall
- Asdalhallen
- Saltrød/Enghaven – turløype med lys (2,4 km)
- Stuenes skole – basseng/konkurransebasseng – 25.0 x 15.5 m
- Arendal idrettspark – turløype med lys (rundløype, 3 – 4 km)
- Arendal idrettspark – rullerløype (rundløype, 1.5 km)
- Arendal Idrettspark – skileikanlegg med mindre hoppbakke vurderes anlagt samtidig med opparbeidelse av løypenettet i området
- Nærturløype Breidablikk – Eydehavn/ vannbassenget
- Harebakken – Myra – turløype m/lys (forbehold om avklaring av overgang over E-18/ny rundkjøring)
- Nedenes skole – ombygging av grus- til kunstgressbane
- Asdal lysløype – omlegging v/skolen og lengre bak E-18
- Moltemyr skole – kunstgressbane 7' bane (gjøre om grusbanen)
- Arendal idrettspark – rehabilitering kunstgress på oppvarmet kunstgressbane
- Arendal og omegn kunstisbane – rehabilitering/fornyng av toppdekke (ved etableringen ble det valgt åpen asfalt som toppdekke. Dette har over tid vist seg og ikke fungere. Luftforurensning, støv og organiske partikler tetter dekkets åpne egenskaper og gjør innfrysningen av anlegget over tid umulig. Dette påvirker iskvaliteten svært negativt og vil i nær fremtid gjøre det vanskelig å etablere is på anlegget. Driftskostnadene knyttet til strøm vil også øke betydelig).

Grane-Liverpool Old Stars, Foto: Vidar Aas

LAGSEIDE ANLEGG:

- Østre Tromøy Trim & IK – nytt klubbhus ved kunstgressbanen
- Ugland skytterlag – ny skytebane
- Rygene IL – renovering av klubbhuset
- Flosta IL – bygge om grusbanen/Vatnebu til kunstgressbane
- Flosta IL – bygge klubbhus ved kunstgressbanen
- Hisøy IL – bygge 7'bane – kunstgress
- Arendal Seilforening – landbasert seilsenter
- IL Sørfjell – bygge 7'bane – kunstgress

■ INNSPILL OM MULIGE AKTUELLE FREMTIDIGE ANLEGG:

- Arendal idrettspark - Ishall
- Arendal idrettspark/kunstisbanen – overbygg med nødvendige fasiliteter
- Tromøy – evt. ny idrettshall – avklares i forbindelse med planavklaringen av Roligheden skole
- Klatrehall

- Friidrettshall for Sørlandet – delaktig i finansieringen/driften
- Hall for ulike kampsporter
- Svømmeanlegg
- Grenseområdet Arendal – Grimstad/Engene/ Birketveit – aktivitetsflate/fotballbane, evt i samarbeid med Grimstad kommune
- Arendal idrettspark – overbygg/hall over oppvarmet kunstgressbane

SAMLET PRIORITERING HELE KULTURFELTET

ARENDAL I DAG - EN BY Å VÆRE STOLT AV - EN BY Å VÆRE GLAD I

Gjennom en bevisst satsing over flere år og et godt samarbeid mellom kommune, organisasjoner og næringsliv, har Arendal utviklet seg til en dynamisk og spennende kulturkommune med et bredt tilbud året rundt. Kultursatsingen er blitt en del av innbyggernes identitet.

Satsing på kultur er også en av utviklingsstrategiene i vedtatt kommuneplan for Arendal: "Et kulturliv som bidrar til høy livskvalitet, økt tilflytting og som styrker identitet og tilhørighet".

Det er nå bygget opp en god infrastruktur på de fleste felt: Bomuldsfabriken Kunsthall (1994), Munkehaugen Kultursenter (1990/2009), Birkenlundhallen (1996), Nytt bibliotek (1998), Arendal idrettspark (2004/2012), Arendal kultur- og rådhus (2005), Kilden kulturhus for barn og unge (1981/2008), 6 av 8 skoler har nye kulturarenaer. Også kirkene er blitt kulturarenaer.

Kommunen har over 800 lag og foreninger. Et antall som gjenspeiler en utrolig dugnadsånd. Tar vi med oss all frivillig innsats som blir utført under festivaler og ulike arrangement, så besitter Arendal en skattkiste!

Intensjonen med kommunedelplan for kultur er å synliggjøre alt det positive Arendal har gjort så langt og samtidig gjennom planen fremme tiltak som bygger videre på dette.

Arendal er blitt en viktig festivalby med Canal Street og Hovefestivalen i front. Bomuldsfabriken Kunsthall regnes som et av de mest toneangivende kunstformidlingsanleggene i Norge der Kunstarena Torbjørnsbu gruver kan bli et viktig utfartssted for hele landsdelen. Nytt kulturhistorisk senter (AAKS) blir en betydelig ressurs for Arendal. Sist men ikke minst, Arendal idrettspark med Sør Amfi blir et anlegg for hele regionen som vil samle både bredde og eliteidrett.

PRIORITERING KULTURFELTET 2013 - 2016

Tiltakene blir ikke prioritert samlet utover den prioritering som fremkommer i planen under hvert kapittel. Eksisterende tiltak må sikres og nye tiltak må innpasses i det ordinære arbeidet med handlingsprogram og investeringsbudsjett for 2013 – 2016. Dette sikrer også at planen ikke blir statisk, men ved rullering gitt mulighet for å fange opp nye utviklingstrekk, nye aktører og nye muligheter.

Endelig prioritering av og mellom enkelttiltak må foretas hvert år som ledd i budsjett- og handlingsplanarbeidet. Hvilke rammer som hvert år er tilgjengelige vil med utgangspunkt i foreliggende plan og utviklingen i samfunnet, være grunnlaget for årlig beslutning.

Noen utfordringer peker seg imidlertid ut:

- Det er et stort behov for nye øvings- og produksjonsfasiliteter for kulturskolen og det

frivillige kulturlivet. Dette er et tiltak som vil komme svært mange til gode, både enkeltpersoner, lag og foreninger innen musikklivet og ikke minst bedre kulturskolens muligheter for tilbud og undervisning.

- Den langt største utfordringen i Arendal som landet for øvrig, er befolkningens inaktivitet og derav redusert folkehelse. Arendal ligger lavt på levekårsindeksen. Tiltak som kan ivareta og forbedre folks helse og levekår må ha prioritet. Et av målene med ny folkehelselov og samhandlingsreformen er å fremme helse og forebygge sykdom i større grad enn i dag. Særlig er det her viktig å ha fokus på barn og unge, der tilbud i oppvekstmiljøene må ha prioritet, både tilrettelegging for organisert og uorganisert aktivitet. I noen grad er det avhengig av økte ressurser, men det er viktig å bygge videre på de ressurser vi har gjennom fritidsmedarbeidere, oppvekstmedarbeidere og frivillig sektor. Videreføring av gratisleieprinsippet og fortsatt yte støtte til lag og foreninger er viktig.
- Turløyper må prioriteres. Fysisk aktivitet finner i økende grad sted utenfor idrettens tradisjonelle anlegg. De mest populære aktivitetsformer er friluftaktiviteter og egenorganisert trening. Det må tilrettelegges for aktivitet der folk bor.
- Arendal ligger lavere på kulturfeltet enn sammenliknbare kommuner (kostragruppe 13). Det er en naturlig ambisjon å komme på samme nivå.

Nytt inngangsparti på Kilden. Foto: Vidar Aas

Sør Amfi Foto: Vidar Aas

Vedtatt kommuneplan 2011–2021 har gitt rammene til kommunedelplanen for kultur 2013–2016. Kommunedelplanen vil være styrende for bystyrets satsinger og prioriteringer i planperioden. Planen skal revideres hvert fjerde år.

ARENDAL KOMMUNE
Kultur

www.arendal.kommune.no